

Topsivaba TLÜ II

Projekti aruanne

Juhendajad: Mihkel Kangur, Liisa Puusepp

Pamela Abreldaal, Katerina Chantzi, Milena Fedorova, Alisa Gritsevskaja, Geili Heinmaa, Heili Hiis, Jaanus Jõgis, Alina Koort, Agathe Kriska, Ranno Maasikmets, Erik Merilaine, Anne-Liis Paenurm, Marilind Reemann, Jelizaveta Žoludova, Kristina Sheshukova, Paula Joanna Sillat, Helina Tiitso, Katarina Eva Ventsel

Tallinn 2021

SISUKORD

1. PROJEKT	3
1.1 Projekti lähteülesanne.....	3
1.2 Probleem.....	3
2. METOODIKA	5
2.1 Sidusgrupid.....	5
2.1.1 Sidusgruppide identifitseerimine	5
2.1.2 Sidusgruppide klassifikatsioon	8
2.1.3 Sidusgruppide hindamine	9
2.2 Kommunikatsioon	10
3. TEGEVUS	11
3.1 Tegevuskavad.....	11
3.2 Tegevuste kirjeldus.....	17
3.2.1 Üldist.....	17
3.2.2 Fotoväljakutse „Valin taaskasutatava topsi!“.....	17
3.2.3 Installatsioon Astra Teadlaste foorumis (ei realiseerunud).....	20
3.2.4 Ühe minuti loeng.....	20
3.2.5 Korduvkasutatavate topside kampaania korraldamine ülikooli kohvikutes.....	21
4. PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS	24
5. KAJASTUS	25
5.1 Probleemi avamine	25
5.2 Fotoväljakutse „Valin taaskasutatava topsi!“	28
5.3 Teavituskampaania “Tule ja haara TLÜ korduvkasutatav tops”.....	32
5.4 Kampaania kokkuvõte	35
5.5 Järeltegevus	37
6. RÜHMALIIKMETE ÕPIKOSEMUSE REFLEKTSIOON	38
KASUTATUD KIRJANDUS	50

1. PROJEKT

1.1 Projekti lähteülesanne

Tallinna Ülikool (TLÜ) on roheline ülikool. Ülikool on liitunud Euroopa Pealinnade Ülikoolide Assotsiatsiooni algatusega Roheline Akadeemiline Jalajälg, mis tähendab, et on üks neist õppeasutustest, kes järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid ning seisab hea selle eest, et säästlik mõtteviis oleks igapäevaelu loomulikuks osaks (Roheline ülikool, 2020).

Ülikooli kodulehel seisab kümne „rohelise“ soovitusel seas ka juhised ülikooli liikmetele kasutada kohvi ja teiste jookide joomiseks isiklikku tassi või korduvkasutatavaid nõusid ning üleskutse tekitada võimalikult vähe prügi (Roheline ülikool, 2020).

TLÜ siht tegutseda jätkusuutliku arengu põhimõtete järgi pörkub igapäevases koolielus vastuoluga - kooli hoonetes on vaatepildiks ühekordsete kohvitopside alla mattuvad prügikastid - ülikoolielu juurde käib suuresti kohvi tarbimine. Nii on erialaseid lõimiva uuenduse (ELU) projekti Topsivaba TLÜ eesmärgiks seatud ühekordsete topside minimaalne või olematu kasutamine, st, leida ülikooli jaoks lahendused asendamaks ühekordsed nõud korduvkasutatavatega.

1.2 Probleem

Ühekordsed papptopsid teevad keskkonnale ulatuslikku kahju, kuna on seestpoolt kaetud plastkihiga. Nii ei saa neid jätkusuutlikult taaskäidelda ning pärast mõne hetkelist kohvi joomist muutuvad need keskkonnale ohtlikuks prügiks. Plast laguneb mikroosadeks, mis on surmavalt ohtlik nii loomadele ja lindudele kui ka inimestele, kuna toiduna satuvad plastosad organismi. Lisaks toimub topside tootmiseks globaalne puuderaie. Kui liita kokku TLÜ tudengid ja personal, saame ca 8000 liiget (Ülikool arvudes, 2020). Tuuakse välja, et 2261 topsi tootmiseks tuleb raiuda üks puu (How a small..., 2011). Oletades, et kõik ülikooli liikmed tarbivad vähemalt ühe topsi päevas, on hinnanguliselt vaja ainuüksi TLÜ aastase (180 õppepäeva) ühekordsete kohvitopside koguse tootmiseks langetada 576 puud.

Käesolev projekt oli jätkuks 2020. aasta kevadsemestril läbiviidud Topsivaba TLÜ I projektile. Kevadprojekti raames viidi ühekordsete topside suhtes hoiakute väljaselgitamiseks ülikooli liikmete seas läbi küsitlus, milles osalenutest 93,7% uskusid, et TLÜ kampuses loobutakse täielikult topside kasutamisest (Aadma et al, 2020: 21). Selle saavutamise üheks parimaks praktikaks arvas Topsivaba TLÜ I projekti liikmeskond luua koostöös ülikooli juhtkonna ja kohvikutega toimiv topsiringlussüsteem (Aadma et al, 2020: 48).

2020. aasta märtsikuus väljakuulutatud eriolukorrast tulenevalt ei õnnestunud kevadsemestri käigus topsiringlussüsteemi välja töötada ega ka projekti olulisust ülikooli liikmetele piisavalt kommunikeerida (Aadma et al, 2020). Sellest lähtuvalt jätkus projekt 2020. aasta sügissemestril juba uues koosseisus Topsivaba TLÜ II nime all.

Jätkuprojektis oli palju osalejaid - 18 liiget, kes otsustasid endid jagada kahte gruppi: süsteemi loomine ja kommunikatsioon. Süsteemi loomise grupi eesmärk oli leida TLÜ jaoks võimalused ühekordsete nõude asendamiseks korduvkasutatavatega, kas siis kohvikutes tassiringluse süsteemi välja töötamise või muu alternatiivse lahenduse näol. Kommunikatsiooni grupp seadis eesmärgiks juurutada jätkusuutlikku organisatsioonikultuuri, suurendamaks läbi suunatud kommunikatsiooni ülikooli liikmete teadlikkust ja vähendamaks ühekordsete topside kasutamist TLÜ-s. Samuti oli ülesanne toetada esimese grupi süsteemi loomise tegevusi ja neid vastavalt projekti etappidele kommunikeerida.

2. METOODIKA

Järgnevalt antakse ülevaade abistavast materjalist, mida projekti tegevuste planeerimiseks rakendati.

2.1 Sidusgrupid

Sidusgrupid on iga projekti oluline osa ning edukas strateegia sõltub nende üksikasjalikust kaardistamisest, klassifitseerimisest ja hindamisest. ELU projekti Topisvaba TLÜ II puhul tuvastati kõik grupid, kes võivad projekti positiivselt või negatiivselt mõjutada.

Projekti 2020. aasta oktoobris alustades oli meeskonnal mitu ideed, mida ühekordsete topside kaotamiseks ülikoolis teha. Eesmärk oli muuta kasutajate (TLÜ töötajate ja üliõpilaste) käitumist. Esiteks tehti kindlaks sidusgrupid, kes pakuvad ühekordseid topse (linnaku kohvikud ja kohviautomaatide haldajad) jt ülikooli üksused, kes on sellega seotud. Lisaks võeti ühendust ettevõtetega, kes toodavad Eestis ([Topsiring](#) ja [Cuploop](#)) ja Leedus ([CupCup](#)) korduvkasutatavaid topse ning kutsuti neid erinevaid lahendusi tutvustama. Peale praktikutega kohtumist tegeleti võimalike süsteemide väljatöötamisega, mida saaks pakkuda ülikoolilinnaku kohvikutele ja kohviautomaatide haldajatele. Siinkohal keskenduti linnaku kohvikutele ja arutati vajaduste, kulude ja mugavamate lahenduste üle, mis võimaldaks neil alternatiive kasutusele võtta.

Pika kaalumise ja arutelude tulemusel töötas süsteemimeeskond välja projektettepaneku viia kohvikutes läbi taaskasutatavate topside jagamise ja propageerimise kampaania ning suhtles kohvikutega, et arutada, millisel perioodil ja mil viisil kampaaniat korraldada. Vastavalt kohviku külastajate tarbimisharjumustele, arvutasid kohvikud välja orienteeruva vajaminevate topside arvu, millest lähtuvalt otsustati korduvkasutatavate topside tellimuse maht. Kaaludes erinevaid ettevõtteid, esitati tellimus Topsiringile ning juhendajate kaasabil arutati rektoraadiga läbi projekti finantsdetailid. Nädal enne kampaaniat ja kampaania toimumise ajal kajastas kommunikatsioonigrupp toimuvat sotsiaalmeedia ja ülikoolimeedia kaudu, et tõsta tarbijate teadlikkust ning äratada kampaania vastu huvi.

2.1.1 Sidusgruppide identifitseerimine

Sidusgruppide identifitseerimiseks kasutati sidusgruppide registrit (Tabel 1). Register on projektidokument, mis koondab teavet projekti sidusgruppide kohta, see on hea töörist tegemaks kindlaks inimesed, rühmad ja asutused, kellel on huvi projekti töö ja tulemuste vastu. Registri oluliseks osaks on ka kontaktandmed, mis antud raportis privaatsuse ja konfidentsiaalsuse huvides puuduvad.

Tabel 1. Sidusgruppide register

Kategooriad	Sidusgrupid Kellega?	Asjaajajad Kes?	Kontakt- kanal	Millist infot vajatakse? ajakava/kvaliteet/eelarve	Mis ajaks infot vajatakse?
Projekti- meeskonna liikmed	Juhendajad (Liisa Puusepp ja Mihkel Kangur /Loodus- teaduste instituut)	Pamela Abreldaal Helina Tiitso	e-mail + iganädalased kohtumised	Ajakava: eelseisva nädala tegevused Kvaliteet: kuivõrd tegevus teenib projekti eesmärki? Eelarve: projekti läbiviimiseks vajalik rahaline ressurss	Igal teisipäeval
Projekti- meeskonna liikmed	TLÜ tudengid, projekti Topsivaba TLÜ II kursusel osalejad (18)	Liisa Puusepp ja Mihkel Kangur	e-mail + iganädalased kohtumised	Ajakava: mis on võimalik projekti jooksul saavutada? Kvaliteet: kuidas tegevus teenib projekti eesmärki? Eelarve: võimalikud rahastusallikad	Igal teisipäeval
Kohvik	Oaas	Marilind Reemann ja Heili Hiis	e-mail	Kvaliteet: projekti sisu, milline kampaania saab olema, kuidas kampaaniat tutvustada Eelarve: millist kasu projekt neile võiks tuua (kliendid, kasum)? Aeg: kampaaniaperiood (30.11.2020-06.12.2020)	Okt, et aru saada tarbimismustritest kohvikus. Nov alguses, et projekti esitleda. Enne nov lõppu, et kokku leppida kampaania üksikasjades. Pärast projekti lõppu, et paluda tagasisidet ja ettepanekuid, ka tänada koostöö eest.
Kohvik	Kehrwieder	Marilind Reemann ja Katerina Chantzi	e-mail	Kvaliteet: projekti sisu, milline kampaania saab olema, kuidas kampaaniat tutvustada Eelarve: millist kasu projekt neile võiks tuua (kliendid, kasum)? Aeg: kampaaniaperiood (30.11.2020-06.12.2020)	Okt, et aru saada tarbimismustritest kohvikus. Nov alguses, et projekti esitleda. Enne nov lõppu, et kokku leppida kampaania üksikasjades. Pärast projekti lõppu, et paluda tagasisidet ja ettepanekuid, ka tänada koostöö eest.
Kohvik	Räägu	Marilind Reemann ja Ranno Maasikmets	e-mail	Kvaliteet: projekti sisu, milline kampaania saab olema, kuidas kampaaniat tutvustada Eelarve: millist kasu projekt neile võiks tuua (kliendid, kasum)? Aeg: kampaaniaperiood (30.11.2020-06.12.2020)	Okt, et aru saada tarbimismustritest kohvikus. Nov alguses, et projekti esitleda. Enne nov lõppu, et kokku leppida kampaania üksikasjades. Pärast projekti lõppu, et paluda tagasisidet ja ettepanekuid, ka tänada koostöö eest.

Kohvik	Tampe	Marilind Reemann ja Ranno Maasikmets	e-mail	Kvaliteet: projekti sisu, milline kampaania saab olema, kuidas kampaaniat tutvustada Eelarve: millist kasu projekt neile võiks tuua (kliendid, kasum)? Aeg: kampaaniaperiood (30.11.2020- 06.12.2020)	Okt, et aru saada tarbimismustritest kohvikus. Nov alguses, et projekti esitleda. Enne nov lõppu, et kokku leppida kampaania üksikasjades. Pärast projekti lõppu, et paluda tagasisidet ja ettepanekuid, ka tänada koostöö eest.
Alternatiiv- lahenduste pakkujad	Topsiring	Pamela Abreldaal	e-mail	Aeg: millal kampaania aset leiab Kvaliteet: topside arv, tellimuse spetsifikatsioon Eelarve: millised rahastusallikad?	Pärast kohvikutega läbirääkimisi
Kasutajad/ tarbijad	TLÜ tudengid (10 000 inimest)	Kommunikatsooni- meeskond	sotsiaalmeediak analid + TLÜ veebileht + e-mail + TLÜ blogi	Aeg: kampaaniaperioodil Kvaliteet: kampaania eesmärk, kuidas kasutada taaskasutatavat topsi, kust saada TLÜ topse Eelarve: kui palju TLÜ tops maksab, miks see tulevikuvaates kasulik on	Üks nädal enne kampaania algust (nov viimane nädal) ja kampaania ajal (30.11.2020-4.12.2020)
Kasutajad/ tarbijad	TLÜ personal (1100 liiget)	Kommunikatsooni- meeskond	sotsiaalmeediak analid + TLÜ veebileht + e- mail + TLÜ blogi	Aeg: kampaaniaperioodil Kvaliteet: kampaania eesmärk, kuidas kasutada taaskasutatavat topsi, kust saada TLU topse Eelarve: kui palju TLÜ tops maksab, miks see tulevikuvaates kasulik on	Üks nädal enne kampaania algust (nov viimane nädal) ja kampaania ajal (30.11.2020-4.12.2020)
Ülikooli üksused	TLÜ müügiüksused ning kohvi- automaatide haldajad	Marilind Reemann	e-mail	Kvaliteet: teadmine, millised muudatused on vaja ette võtta, et ülikoolihoone kohviautomaatides saaks kasutada taaskasutatavaid topse	Kampaania lõpuks
Ülikooli üksused	Rektoraat	Mihkel Kangur	e-mail	Kvaliteet: kampaania eesmärk Eelarve: projekt vajab ülikoolipoolset toetust Aeg: kampaaniaperiood	Kui kohvikutega on läbi räägitud ja vajalike taaskasutatavate topside arv on teada

2.1.2 Sidusgruppide klassifikatsioon

Eduka kommunikatsioonistrateegia loomiseks tuleb pärast võimalike sidusgruppide selgumist need huvi ja seotuse järgi klassifitseerida. Sidusgruppide klassifitseerimise seotuse/huvi maatriksi (Tabel 2) tehnika võimaldab grupe rühmitada vastavalt seotuse tasemele, huvi määrale ning mõjule, mis üks või teine grupp võib tulemustele või projekti tegevustele avaldada. Gruppidel, kes kuuluvad kategooriasse „Tugevalt seotud“, on suur huvi ja ka enim jõudu projekti mõjutada. Projektimeeskonnal on oluline pakkuda just neile esimesena informatsiooni.

Tabel 2. Seotuse/huvi maatriks

Seotus/Huvi määr	
SEOTUS	Kõrge <u>Seotud äriselt</u> Ülikooli administratiiv- ja müügiüksused ning kohviautomaatide haldajad
	<u>Tugevalt seotud</u> Ülikooli kohvikud Alternatiivlahenduste pakkujad Rektoraat Projektimeeskonna liikmed: juhendajad
	<u>Laiem seire</u> Kohvikud piirkonnas Ühekordsete topsidega varustajad Kohvikud mujal linnas Kohviautomaatide haldajad, kes veel ei paku ülikoolis teenust Maksuamet
	<u>Infoväljas</u> Kasutajad/tarbijad (TLÜ tudengid ja liikmed) Üliõpilasühendused Meedia
	Madal Kõrge
HUVI	

2.1.3 Sidusgruppide hindamine

Sidusgruppide hindamise maatriksit (Tabel 3) kasutatakse, et analüüsida ning kujundada sidusgruppide kaasatust ja soovitud tulemust.

Projekti juhtimismetoodika (Project Management Institute, 2015) alusel jagunevad kaasamise hindamise klassifikaatorid järgnevalt:

- mitteteadlik – ei tea projektist ega selle kasust ja muudest mõjudest. Eesmärk on teadvustada, miks projekt on oluline ning muuta roll toetavaks või juhtivaks.
- tõrjuv – teadlik projektist ja selle mõjudest, kuid osutab muutustele vastupanu. Konkreetsele sidusgrupile ei meeldi, mida projekt esindab ega muutused, mida see endaga kaasa võib tuua. Eesmärk on suhtumine kujundada neutraalseks või toetavaks.
- neutraalne – projektist teadlik, ei osuta vastupanu ega ole toetav. Eesmärk on mitte muuta tõrjuvaks.
- toetav – teadlik projektist ja toetab kaasnevaid muutusi ja mõjusid. Eesmärk on säilitada nende toetus ning muuta see heal juhul juhtivaks.
- juhtiv – teadlik projektist ja võimalikest mõjudest, töötab aktiivselt projekti edu saavutamiseks.

Tabel 3. Sidusgruppide hindamise maatriks

	Mitteteadlik	Tõrjuv	Neutraalne	Toetav	Juhtiv
Sidusgrupid					
Projektimeeskonna liikmed: juhendajad					C / D
Projektimeeskonna liikmed: TLÜ tudengid Topsivaba ELU projekt					C / D
Kohvikud		C			D
Alternatiivlahenduste pakkuja: Topsiring	C				D
Projekti kasutajad: TLÜ tudengid	C			D	
Project kasutajad: TLÜ personal	C			D	
Rektoraat	C				D
- Ülikooli administratiiv- ja müügiüksused ning kohviautomaatide haldajad			C		D

*C = hetkeseis, D = soovitud tulemus

2.2 Kommunikatsioon

Topsivaba organisatsioonikultuuri tekitamise idees tugines kommunikatsioonimeeskond Schein ja Schein (2017) kirjeldusele, mille kohaselt koosneb organisatsioonikultuur vaadeldavatest artefaktidest, väärtustest ja baasarsaamadest.

Artefaktid on organisatsiooni ja organisatsioonikultuuri füüsilised, käitumuslikud või sõnalised avaldused. Füüsilised artefaktid on näiteks logod, hooned ja riietuskoodid. Käitumuslikud artefaktid on näiteks tseremooniad, traditsioonid ja suhtlemismallid. Sõnalised artefaktid on näiteks anekdoodid, keelepruugid, jutustused ja metafoorid. Artefaktid mõjutavad väärtuste ja normide teket.

Väärtused ja normid on põhimõtted ja kirjutamata reeglid, mis määravad oodatava ja vastuvõetava käitumise.

Reeglid ja normid tuginevad inimeste baasarsaamadel ja need on sageli teadvustamata, kuid määravad organisatsioonis käitumise ja rõhuasetused.

Kommunikatsiooni töögrupi eesmärk oli luua artefakte ja nendega luua väärtused ja normid topsivabaks tegutsemiseks TLÜ-s, mis omakorda muudab vastavalt inimeste baasarsaamasid. Artefaktidena kasutasime tekste, pilte, plakateid ja videot erinevates ülikooli meediakanalites.

Tegevuskava (Tabel 4) kokkupanekul kasutati projektijuhtimise tööriistana Henry L. Gantti diagrammi (What is a ..., 2020), mis oli projekti edenemise jälgimisel abiks.

3. TEGEVUS

3.1 Tegevuskavad

Tabel 4. Kommunikatsiooni töögrupi tegevuskava

Topsivaba TLÜ Kommunikatsiooni töögrupi tegevusplaan																	
Tegevus	Vastutaja	N40 28.09-04.10	N41 05.-11.10	N42 12.-18.10	N43 19.-25.10	N44 26.10-01.11	N45 02.-8.11	N46 9.-15.11	N47 16.-22.11	N48 23.-29.11	N49 30.11-06.12	N50 07.-13.12	N51 14.-20.12	N52 21.-27.12	N53 28.12-03.01	N01 04.-10.01	Staat
Töögruppide koordineerimis-kohtumised:	Kõik																Lõpetatud
2. töögrupi kohtumised:	Kõik																Lõpetatud
Vahekokkuvõtte ankeedi täitmine:	Jaanus																Lõpetatud
Vahekokkuvõtte ankeedi kooskõlastamine juhendajatega:	Jaanus																Lõpetatud
Vahekokkuvõtte esitamine Moodles:	Jaanus																Lõpetatud
Vahenädala esitluse ettevalmistamine:	Jaanus																Lõpetatud
Vahenädala esitus (kõik osalesid):	Jaanus/ Kõik																Lõpetatud
Portfoolio kokkupanek:	Paula/ Kõik																Lõpetatud
Raporti struktuur ja toimetamine:	Geili																Lõpetatud
Elu Esitus Päev:	Kõik																
Infokild iganädalases infokirjas																	
Leida toimetaja kontaktid:	Jaanus																Lõpetatud
E-mail koos idee tutvustusega toimetajale:	Jaanus																Lõpetatud
Kokkulepe iganädalase loo avaldamiseks:	Jaanus																Lõpetatud
1. Infokilli otsimine, kirjanepanek ja edastamine toimetajale:	Jaanus																Lõpetatud
Probleemi avamine, Topsivaba TLÜ II:	Jaanus																Lõpetatud
2. Infokild Infokilli otsimine, kirjanepanek ja edastamine toimetajale: Fotoväljakutse „Vali taaskasutatav tops“:	Jaanus																Lõpetatud
3. Infokild Infokilli otsimine, kirjanepanek ja edastamine toimetajale: Topsijagamise kampaania:	Jaanus																Lõpetatud
4. Infokild Infokilli otsimine, kirjanepanek ja edastamine toimetajale: Kampaania kokkuvõte:	Jaanus																Lõpetatud
Kokkuvõte:	Jaanus																Lõpetatud
Kajastus peavoolu meedias Kuna plaan muutus - lahendus jäi välja töötamata, siis meediasse ei lähe. Lihtsalt topsijagamise ei ületa paraku uudiskünnist.																	
Teemapakkumine päevalehed + TV. Pakkumise koostamine:	Geili																Tühistatud
Välja saadetud:	Geili																Lõpetatud
Slogani loomine																	
Ajurünnaku idee tutvustamine projektigrupile:	Paula																Lõpetatud
Individuaalne ettevalmistus:	Paula																Lõpetatud
Ajurünnaku teostamine teisipäevase kokkusaamise:	Paula/ Kõik																Lõpetatud
Slogani valimine:	Paula/ Kõik																Lõpetatud
Kokkuvõte:	Paula																Lõpetatud

Tegevus	Vastutaja	N40 28.09-04.10	N41 05.-11.10	N42 12.-18.10	N43 19.-25.10	N44 26.10-01.11	N45 02.-8.11	N46 9.-15.11	N47 16.-22.11	N48 23.-29.11	N49 30.11-06.12	N50 07.-13.12	N51 14.-20.12	N52 21.-27.12	N53 28.12-03.01	N01 04.-10.01	Staatuse
Sotsiaalmeedia kasutamine (FB, Instagram)	Helina																
Võtta ühendust Tallinna Ülikooli ja Tallinna Üliõpilaskonna Instagrami ja Erialasid Lõimiv Uuendus Tallinna Ülikoolis Facebooki kontode haldajatega:	Helina																Lõpetatud
Hashtagi loomine:	Helina																Lõpetatud
Esimese postituse teksti välja mõtlemine, pildi valik ja edastamine kontaktisikule:	Helina																Lõpetatud
Teise postituse teksti välja mõtlemine, pildi valik ja edastamine kontaktisikule:	Helina																Lõpetatud
Kolmanda postituse teksti välja mõtlemine, pildi valik ja edastamine kontaktisikule:	Helina																Lõpetatud
Neljanda postituse teksti välja mõtlemine, pildi valik ja edastamine kontaktisikule:	Helina																Lõpetatud
Iga nädalaselt antud teemaliste postituste tegemine:	Helina																Lõpetatud
Promo installatsioon Astra Teadlaste foorumis probleemi ilmetamiseks	Katarina Eva																Lõpetatud
Võtta ühendust haldusega ning küsida luba Teadlaste foorumisse topside kogumiseks läbipaistvatesse kottidesse. Sealjuures suhelda koristusfirmaga, et nad ei viiks eraldi kogutud topse prügikastide kõrvalt ära installatsioonile eelneval nädalal. Kotid võiksid foorumis olla vähemalt nädal aega. Uurida ka sildi / siltide jaoks posti või muu hoidja kohta.	Katarina Eva/ Kõik																Lõpetatud
Valmistada selgitavad sildid kahes keeles (eesti, inglise) koos tabava loosungiga.	Katarina Eva																Lõpetatud
Osta suured läbipaistvad kilekotid ja kilekindad. Need panna ökoloogia keskusesse. Alustada varem korjamist - 19ni saab hoida topse külmakambris.	Katarina Eva																Lõpetatud
Igal õhtul kontrollida kotte ning tühendada need suurtesse kilekottidesse: iga päev 2-3 grupilist. Täidetud kotid viia Teadlaste foorumisse mustadele astmetele. Kottide juurde panna eelnevalt valmistatud sildid.	Katarina Eva/ Kõik																Tühistatud
Sotsiaalmeedias promomine	Katarina Eva/ Kõik																Tühistatud
27. õhtul organiseerida topside likvideerimine: keegi grupist kel on auto viib teise abiga topsid prügikonteinerisse. Sildihoidjad tagasi viia. (rCup võibolla likvideerib?)	Katarina Eva/ Alina																Tühistatud
Veeb/kodulehed																	
Otsida välja veebilehtede haldajate kontaktid ja paluda võimalust oma uudiseid neile lehtedele lisada. TLÜ: www.tlu.ee, www.tlu.ee/ti, ELU: elu.tlu.ee/et/projektid/topsivaba-tlu-ii, Loodusblogi: meedia.tlu.ee/index.php/category/blogi/loodusblogi	Geili																Lõpetatud
1. Probleemi avamine - info kogumine, uudise koostamine, partneritele edastamine	Geili																Lõpetatud
2. Fotoväljakutse „Vali taaskasutatav tops“ - info kogumine, uudise koostamine, partneritele edastamine	Geili																Lõpetatud
3. Topsijagamise kampaania kohvikutes - info kogumine, uudise koostamine, partneritele edastamine	Geili																Lõpetatud
4. Kampaania tulemuste kajastamine - info kogumine, uudise koostamine, partneritele edastamine	Geili																Lõpetatud

Tegevus	Vastutaja	N40	N41	N42	N43	N44	N45	N46	N47	N48	N49	N50	N51	N52	N53	N01	Staatus
		28.09-04.10	05.-11.10	12.-18.10	19.-25.10	26.10-01.11	02.-8.11	9.-15.11	16.-22.11	23.-29.11	30.11-06.12	07.-13.12	14.-20.12	21.-27.12	28.12-03.01	04.-10.01	
Avalikud ekraanid TLÜ-s (reklaamiplakat)																	
1. plakat: Miks valida taaskasutatav tops?																	
Info kogunemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Disaini väljamõtlemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Plakati valmistamine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis tulemuse kooskõlastamine teiste grupiliikmetega ja juhendajatega:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Tõkimine inglise keelde:	Katarina Eva																Lõpetatud
Parandused:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis plakati saatmine avaliku ekraanide haldajale:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
2.plakat: millest koosneb tops?																	
Info kogunemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Disaini väljamõtlemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Plakati valmistamine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis tulemuse kooskõlastamine teiste grupiliikmetega ja juhendajatega:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Tõkimine inglise keelde:	Katarina Eva																Lõpetatud
Parandused:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis plakati saatmine avaliku ekraanide haldajale:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
3.plakat: väljakutse																	
Disaini väljamõtlemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Plakati valmistamine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis tulemuse kooskõlastamine teiste grupiliikmetega:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Tõkimine inglise keelde:	Katarina Eva																Lõpetatud
Parandused:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
4.plakat: topside müügist kohvikutest																	
Disaini väljamõtlemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Plakati valmistamine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis tulemuse kooskõlastamine teiste grupiliikmetega:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Tõkimine inglise keelde:	Katarina Eva																Lõpetatud
Parandused:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
5.plakat: kohviautomaatide jaoks																	
Disaini väljamõtlemine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Plakati valmistamine:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Valmis tulemuse kooskõlastamine teiste grupiliikmetega:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
Tõkimine inglise keelde:	Katarina Eva																Lõpetatud
Parandused:	Jelizaveta/Alina																Lõpetatud
1 minuti loeng (avalikud ekraanid, youtube, ERR)																	
Minuti loeng - esineja (Mihkel või Liisa). Saada nendelt kinnitus	Erik																Lõpetatud
Helistada kontaktile, kes annaks mulle kinnituse, et saavad filmid ja monteeri.	Erik																Lõpetatud
Brainstorm meeskonnaga, mida tahame 1 minutiga edasi anda.	Erik/ Kõik																Lõpetatud
Teksti koostamine, kaaslaste/kaaslaste leidmine	Erik/ Kõik																Lõpetatud
Filmimine, monteerimine	Erik																Lõpetatud
Video valmis ja levib	Erik																Lõpetatud

Tegevus	Vastutaja	N40 28.09-04.10	N41 05.-11.10	N42 12.-18.10	N43 19.-25.10	N44 26.10-01.11	N45 02.-8.11	N46 9.-15.11	N47 16.-22.11	N48 23.-29.11	N49 30.11-06.12	N50 07.-13.12	N51 14.-20.12	N52 21.-27.12	N53 28.12-03.01	N01 04.-10.01	Staatus
Challenge: „Vali taaskasutatav tops“																	
Idee otsimine	Jaanus																Lõpetatud
Idee lahtikirjutamine ja arutelu grupis	Jaanus																Lõpetatud
Idee koostööstamine juhendajatega	Jaanus																Lõpetatud
Pildi postitamise platvormi valik ja katsetamine/ Instagram	Kõik																Lõpetatud
Reeglite koostööstamine	Jaanus/ Kõik																Lõpetatud
Challenge reklaamimise kanalite valik	Jaanus (kõik)																Lõpetatud
Challenge reklaam valitud kommunikatsiooni kanalites	Jaanus (kõik)																Lõpetatud
Auhindade otsimine	Jaanus (kõik)																Lõpetatud
Üleskutsed ja info erinevates kommunikatsioonikanalites	Kõik																Lõpetatud
Challenge 1. nädal	Helina																Lõpetatud
1. nädala vahekokkuvõtte kommunikatsioon	Helina																Lõpetatud
Challenge 2. nädal	Helina																Lõpetatud
2. nädala vahekokkuvõtte kommunikatsioon	Helina																Lõpetatud
Challenge 3. nädal	Helina																Lõpetatud
3. nädala vahekokkuvõtte kommunikatsioon	Helina																Lõpetatud
2000 tähemärgi artikkel	Paula																Lõpetatud

Tabel 5. Süsteemiloojate grupi tegevuskava

Topsivaba TLÜ Süsteemiloojate tiimi esialgne tegevuskava			
Tegevus	Vastutav(ad) isik(ud)	Ajaline kulu	Tähtaeg
Eelmise aruandega tutvumine	Kõik liikmed	1 päev	5. okt
Zoom-kohtumine aruande analüüsimiseks	Kõik liikmed	1 tund	5. okt, 11. okt
Otsida üles koostööpartnerite kontaktid	Pamela, Katerina, Heili, Marilind	9 päeva	20. okt
Ülevaade praegustest kohvikutest. Mis on praegune topsikulu ja nõudlus igas kohvikus. Kui efektiivne on -10% allahindlus seni olnud.	Ranno, Milena, Kristina	7 päeva	18. okt
Suhelda kohviautomaatidega (k.a Räägu)	Marilind, Agathe, Alisa	7 päeva	20. okt
Uurida praeguste teenusepakkuja lepinguid - Anna Keelmann	Marilind		15. okt
Arutada automaatide ümberseadistamist, lisahinna kehtestamist ühekordsele topsile, vajaliku kommunikatsiooni loomist, korduvkasutatavate topside müümist automaatides	Marilind, Agathe, Alisa		20. okt
Alternatiiv 1: topsi-kaardisüsteem kohvikutele	Marilind, Ranno, Anne-Liis, Agathe, Alisa, Katerina	ca 30 päeva	8.nov
<i>Leida lahendus järgmistele aspektidele: pandisüsteemi maksu-juriidilised küsimused, sanitaarsus, millist kommunikatsiooni süsteem eeldab, kohviku roll pandisüsteemis (lisakohustuste vältimine), finantsküsimused (kulutused ja potentsiaalsed rahaallikad)</i>	Marilind, Ranno, Anne-Liis, Agathe, Alisa, Katerina		
<i>Luu esialgne prototüüp</i>	Marilind, Ranno, Anne-Liis, Agathe, Alisa, Katerina		
<i>Esitada seda kohvikutele</i>	Marilind, Ranno, Anne-Liis, Agathe, Alisa, Katerina		
<i>Tagasiside küsimine osapooltelt, lahenduse arendamine</i>	Marilind, Ranno, Anne-Liis, Agathe, Alisa, Katerina		
Alternatiiv 2: topsilaenu masin (eraldiseisev süsteem)	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina	ca 30 päeva	8.nov
<i>Uurida Eesti turgu ja vajaliku teenuse olemasolu</i>	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina		
<i>Suhtlus teenusepakkujaga, arutada võimalusi koostööks, küsida hinnapakumise</i>	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina		
<i>Uurida, kelle poole saadud hinnapakumisega pöörduda</i>	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina		
<i>Kahe osapoole suhtluse vahendamine</i>	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina		
<i>Tagasiside küsimine osapooltelt, lahenduse arendamine</i>	Agathe, Anne-Liis, Pamela, Heili, Milena, Kristina		

Suhtlus ekspertide ja välispartneritega abi ja nõu saamiseks	Katerina, Marilind	4-5 päeva	University of Groningen, Paulig
-CupCup esitlus	Katerina		6.okt
-Topsiring esitlus	Katerina		20.okt
-Kringel Cafe (email on saadetud)	Katerina		20.okt
-CupLoop	Pamela, Marilind		27. Oct
Paneme kokku kõik sidusrühmad (kohvikused, kohviautomaased, firmad, ülikooli esindajad)	Katerina, Marilind		22-29. nov
Lõpliku lahenduse väljaajamine ja arendamine	Kõik liikmed		
Lahenduse rakendamine - süsteemiga alustamine	Kõik liikmed		
Info ja sisendi edastamine kommunikatsioonitiimile			
Leida üksus süsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks	Kõik liikmed		dets

3.2 Tegevuste kirjeldus

3.2.1 Üldist

Projekti läbiviimiseks oli väga oluline teadvustada eesmärgid ning teha koostööd linnaku kohvikute ja rektoraadiga. Suhtlemine sidusrühmadega oli projekti hädavajalik osa. Efektive kommunikatsiooni tagamiseks oli vaja kindlustada, et projekti meeskond mõistab projekti sihti ja eesmärgid, mistõttu korraldati iganädalasi koosolekuid ning kasutati suhtlemiseks digitaalseid vahendeid, et tagada kõigile ligipääs informatsioonile ning arusaamine projekti eesmärgist ja läbiviimisest.

Projekti raames plaanitud tegevused muutusid esimese kahe kuu jooksul suhteliselt tihti, kuna süsteemiloojate grupp pidi valima, mil viisil loodetavate tulemusteni jõuda. Võtmesidusrühmadega ühenduse võtmine ja nende tagasiside kasutamine oli projekti oluline osa, sest see juhatas õigete otsusteni, mis olid kasulikud nii eesmärkide saavutamiseks.

Projekti kandev sõnum läbi tegevuste kõlas: meie kõigi igapäevaste valikutega on võimalik keskkonnale tekitatavat kahju vähendada, võttes ülikooli kaasa korduvkasutatava tpsi või juues kohvi tavalisest kohviku tassist.

Nii organiseeriti projekti põhisündmusena 30.11-04.12.2020 kampaanianädal “Tule ja haara TLÜ korduvkasutatav tpsi!”, mille jooksul sai ülikooli kohvikutest sooja joogi ostul soovi korral kaasa projekti meeskonna tellitud TLÜ taaskasutatava tpsi ning ühekordsete tpside müüki sel ajal kohvikutes ei toimunud. Sidusrühmade (kohvikupidajate) nõudmisel oli kampaania ajal igas kohvikus kohal ka projekti meeskonna liige, kes klientidele kampaaniat tutvustas. Kampaania eesmärk oli korduvkasutatavate kohvitpside kasutuse suurendamine ning inimeste suunamine ülikooli tulles oma tpsi kaasa võtma. Samuti sooviti kohvikutega luua usalduslikke ja positiivse kogemuse põhinevaid suhteid, et sillutada teed võimalikule tpsiringlussüsteemile ning nii tagada teema jätkusuutlikkus ja areng (vt peatükk 5).

3.2.2 Fotoväljakutse „Valin taaskasutatava tpsi!“

Eesmärk: Läbi meelelahutusliku tegevuse „nügida“ TLÜ tudengeid ja töötajaid kasutama korduvkasutatavaid nõusid.

Reeglid: Osaleda võisid nii TLÜ tudengid, liikmed kui ka külalised. Alates 16. novembrist kuni 6. detsembrini kutsuti kõiki ülikooli liikmeid ja külalisi jäädvustama endast foto, nautimas ülikooli

linnakus jooki oma topsist. Olgu selleks siis termotops, tavaline kruus, kohviku tass või mõni muu korduvkasutatav jooginõu. Osalemiseks tuli endast postitada pilt või teha story/lugu Instagrami avalikule kontole, kasutades #topsivabaTLU ning @tallinuniversity. Osalejate vahel loositi igal kampaania nädalal välja auhindu. Näiteks TLÜ logoga termotops, TLÜ logoga tass, TLÜ logoga kott ning mesi. Võitjate välja selgitamiseks kasutati [Wheel of Names](#) programmi.

Projektigrupi hinnang: Idee ise oli vahva/tore, aga osalemine nii tudengite kui ka töötajate poolt tagasihoidlik. Põhjuseks võis olla ülikooli inimtühjus COVID-19 tõttu. Vaatamata sellele viidi ettevõtetu lõpuni ja saadi kogemuse võrra rikkamaks.

Avastus: Peale idee väljatöötamist selgus, et samalaadne väljakutse on edukalt läbi viidud kümnes USA ülikoolis (Meikle, 2014).

Õppimise moment: Mida oleks võinud teistmoodi teha? Lisada ka pildi postitamise võimalus Facebookis ja pikendada väljakutse toimumisaega vähemalt nelja nädalani.

Näiteid fotodest, millega Instagrami väljakutses osaleti:

3.2.3 Installatsioon Astra Teadlaste foorumis (ei realiseerunud)

Kommunikatsiooni meeskond nägi ühekordsete topside probleemi edukaks ilmestamiseks vajalikuks näidata ülikooliperele lühikese aja vältel ära visatud topside kogust. Selleks organiseeriti ära visatud kohvitopside kokku kogumist Astra hoone Teadlaste foorumisse. Esialgne plaan oli need koguda läbipaistvasse pleksiklaasist konteinerisse ruumi keskele põrandale.

Seda plaani tuli aga muuta, kuna (1) ei leitud firmat, kes rendiks taolisi konteinereid ning (2) haldusosakond tõi välja mure vaegnägijate ning liikumispuudega inimeste pärast, kelle jaoks tuleb põrand vaba hoida. Seejärel otsustati installatsioon paigutada foorumi mustadele astmetele ning topsid koguda 100-liitristesse läbipaistvatesse kilekottidesse. Samuti tuli ümber mõelda esialgne plaan panna Astra, Silva ja Mare koridorides olevate prügikastide kõrvale paberkotid, kuhu inimesed saaksid tühjad topsid visata, kuna paljud topsid visatakse ära siis, kui neis veel jooki sees on. Probleemi lahendamiseks telliti lisaks suurtele kilekottidele ka kilekindad, millega meeskond plaanis õhtuti topsid otse suurtesse kilekottidesse prügikastidest käsitsi koguda.

Topse plaaniti koguda mustadele astmetele kümne päeva jooksul (19. - 27. november), mille lõpuks loodeti katta valdav osa, kui mitte kõik mustad astmed. Kommunikatsiooni meeskond plaanis installatsiooni promoda sotsiaalmeedias (TLÜ *Instagramis* ja ELU *Facebooki* lehel), et sellele rohkem tähelepanu tõmmata. Installatsioonile järgneval nädalal oli plaanitud korduvkasutatavate topside kampaania (mis ellu viidi ja osutus edukaks).

Novembriks olid aga enamik ainekursuseid distantsõppele üle viinud ning tudengeid oli ülikoolis näha üha vähem. 17. novembril teatas ülikool, et võimalikult palju kursuseid tuleb viia distantsõppele, mille tagajärjel vähenes ülikoolilinnakus õppivate tudengite ning töötava personali arv märkimisväärselt ning kohvikutest osteti ka vähem kohvi. 18. novembril hinnati olukorda ning otsustati installatsioon ära jätta, kuna (1) ei olnud piisavalt ühekordsete topsidega joogiostjaid/kasutajaid, et saaks koguneda silmatorkav hulk topse ja (2) linnakul ei liikunud enam piisavalt rahvast, kellele installatsiooni eksponeerida.

3.2.4 Ühe minuti loeng

Ühe minuti loengu ehk lühiloengu formaat on audiovisuaalsetes keskkondades suhteliselt levinud. Sisu on oma olemuselt kaasahaarav ning informatiivne. Projekti [ühe minuti loengu](#) eesmärgiks oli tõsta inimeste teadlikkust, et mitte kõik loodussõbralikuna näivad muudatused käitumises ei säästa loodust. Ühe minuti loengu valmimise jaoks oli vaja laiendada teema fookust. Algselt oli plaan keskenduda “Topsivaba TLÜ II” projektile, kuid läbirääkimiste käigus selgus, et loengu valmimiseks on vaja tuua

vaatajateni laialdasemat sisu. Projektis osalejate poolt toodi välja võimalikud faktid ja infokillud, mida saaks kasutada ühe minuti loengu tekstis.

Kas teadsid, et...

- Igas minutis visatakse maailmas minema üle 1 miljoni ühekordse kohvitopsi. See teeb aastas kokku rohkem kui 500 miljardit ühekordset kohvitopsi, millest taas-töödeldakse vähem kui 1% (Hüvasti ühekordne kohvitops, 2020). Sellise koguse ühekordsete topside tootmiseks raiutakse aastas maha 20 miljonit puud (Circup meeskond võitis..., 2018).
- Topsides kasutatavat materjali (styrofoam-vahtpolüstürool) ei saa täielikult ümber töödelda. Enamik täna loodusesse sattunud vahtpolüstüroolist on looduses alles 500 aasta pärast. (Ühekordne plastik, 2020).
- Eestis visatakse minema umbes 200 000 ühekordset topsi päevas (Hüvasti ühekordne kohvitops, 2020).
- Kui Sa ostad 20 aasta jooksul iga päev kaasa ühe kohvi ühekordses topsis, võetakse Sinu kohvitopside valmistamiseks maha 12 puud (Hüvasti ühekordne kohvitops, 2020).
- Keskmise ühekordse kohvitopsi kasutuskord kestab vaid 13 minutit? Võiksime kõik koos pingutada selle nimel, et ühekordsete topside tarbimist vähendada (Hüvasti ühekordne kohvitops, 2020).
- Ühekordsete, mittetaaskasutatavate topside kasutamine on Euroopa Liidus keelatud alates 2030. aastast (Circup meeskond võitis..., 2018).

Video valmimiseks koostas ja lõi Mihkel Kangur enda nägemuse tekstist, mida videos esitleda. Teksti lõplikul valmimisel integreeriti vajalikud faktid ja infokillud tervikuks. Videos antakse vaatajatele ülevaade ka ringmajandusest ning selle toimimisest. Eesmärk on, et inimesed hakkaksid vähem tarbima ja mõtestaksid ümber enda käitumismustrid.

3.2.5 Korduvkasutatavate topside kampaania korraldamine ülikooli kohvikutes

Teekond kampaaniani: Projekti raames oli algselt plaanis välja töötada tospiringluse süsteem. Selleks alustas süsteemiloojate tiim kahe alternatiivi arendamist: topsi-kaardisüsteem kohvikutele versus topsilaenutusmasin (eraldiseisev süsteem). Esimene alternatiiv tähendanuks süsteemi, kus tospiringlus toimuks kaardi ja topsi vahelise deposiitsüsteemina. Kasutaja ostab kaardi, millega liitub ringlussüsteemi. Minnes kohvikusse, vahetatakse joogi ostmisel kaart topsi vastu ning kui klient tagastab topsi, siis saab kaardi tagasi. Kaardi hind, mis algselt ostetakse kataks ka topsi enda hinna.

Teine alternatiiv tähendaks deposiitsüsteemi, kus ülikooli linnakus oleksid eraldi masinad, kuhu saab topse tagastada ning mille puhul saab tagastamise käigus raha tagasi. Sellise süsteemi alusel väljastaksid ülikooli kohvikud ja linnakus asuvad kohviautomaadid kliendile teatud summa eest korduvkasutatava topsi, klient saab seejärel topsi tagastada spetsiaalsesse masinasse ning viibates pangakaarti masina küljes olevale kiibile, saab ta raha tagasi.

Mõlema alternatiivi puhul võeti ühendust ka ettevõtetega, kes konkreetse lahendusega töötavad. Topsis-kaardisüsteemi loomise puhul andis inspiratsiooni eelpool mainitud Leedu ettevõtte CupCup, kes just analoogse lahenduse arendamisega tegeleb. Ettevõtte jagas oma kogemusi seoses süsteemi loomisega ning kohtumise käigus toodi välja ka olulisi aspekte, millega arvestama peab, nagu topsi eluiga ringlemisel ja sanitaartingimused.

Topsilaenutusmasina alternatiivi loomise puhul võeti ühendust ja korraldati veebivahendusel kohtumine Eesti ettevõttega CupLoop, mis sellise lahenduse arendamisega tegeleb. Ettevõtte liikmed jagasid oma kogemusi seoses süsteemi loomisega ning kohtumise käigus tutvustati ka nende tegevust ning arendatud süsteemide olemust.

Veel kohtuti Topsiringi esindaja Kadri Kaarnaga, kes erinevaid jooginõusid, mida nende kaudu osta saab.

Mõlema alternatiivi puhul tuli aga lõpuks välja, et nende ülalpidamine oleks väga keeruline ning tähendaks ülikoolile näiteks topsilaenutusmasina alternatiivi puhul lisanduvat püsikulu (ulatudes 1000 euron) seoses masinate rentimise ning süsteemi ülalpidamisega. Arvestades süsteemide keerukust, oodatust kallimat kulu seoses ülalpidamisega ning ka projekti vältel tekkinud viivitusi ja probleeme erinevate projektiga seotud asjaosalistega suhtlemisel, siis oli vaja leida kiire lahendus ja uus väljund projektile, et saaks siiski aidata kaasa koolirahva tarbimisharjumuste muutustele seoses ühekordsete topsidega.

Kampaania arendamine: Uueks väljundiks oli korraldada ülikooli kohvikutes nädalane kampaania, kus joogi kaasa ostmisel antakse see kaasa tasuta korduvkasutatavast topsist. Kampaania eesmärk oli suunata ülikooli liikmeskonda keskkonnasõbralikuma elustiili poole ja aidata kaasa ülikooli ühekordsete topside probleemi lahendamisele. Seoses kampaania korraldamisega kohtuti linnaku kohvikute esindajatega, kus tutvustati kampaania sisu ning arutati läbi erinevaid üksikasju, mida korraldamisel arvestama peab. Kohvikutega suheldes selgitati välja, mitu ühekordset topsi neil ühe nädala jooksul kulub ning selle alusel arvutati välja kampaaniaks vajaliku tellimuse maht. Arvati, et kampaania korraldamiseks on vaja tellida 500 topsi.

Topsid otsustati tellida Topsiringilt ning topside rahastamiseks koostati ELU projekti lisaeelarve kasutamise avaldus. Disaini loomisel osalesid projekti liikmed ning nõu küsiti ka ülikooli turundus- ja kommunikatsiooniosakonnalt. Topsid, mis telliti, olid 300 ml mahutavusega ning valmistatud tritaanist, topsidega koos tulid kaasa ka silikoonist kaaned (musta või valget värvi). Joogitopside peale olid horisontaalselt trükitud ülikooli inglise- ja eestikeelsed logod.

Kampaania korraldamine: Korduvkasutatavate topside kampaania viidi läbi kuupäevadel 30.11-04.12 ning kampaanias osalesid ülikooli linnaku kohvikud Oaas, Nova, Kehrwieider, Astrarium ja Räägu õppehoone söögiala. Kampaania raames olid Oaasis, Kehrwieideris ja Astrariumis kohal ka projekti liikmed, kes selgitasid kampaania sisu ning ühekordsete topside probleemistikku. Kampaania osutus väga edukaks ning see kestis planeeritust vähem, kuna topsid lõppesid otsa.

4. PROJEKTI JÄTKUSUUTLIKKUS

Arvestades TLÜ taaskasutatavate topside jagamise kampaania edukust (topsid jagati ära sisuliselt esimese kolme päevaga ning paljudel olid need järgnevatel päevadel jooki ostes kaasas), saab TLÜ astuda järgmisi samme ühekordsetest topsidest lõplikuks loobumiseks:

- 1) Projekti jätkuks võiks näiteks kinkida uutele tudengitele ja kursustel osalejatele nn tervituspakis koos esemete ja infovoldikutega ka TLÜ taaskasutatava tops. Juurde lisada info, et topsi saab kasutada linnaku kohvikutes ja kohviautomaatides joogilt soodustuse saamiseks ja keskkonnahoiu eesmärgil. Samuti võiks disainitud topsi koos informatsiooniga lisada välistudengitele kingitavatesse pakkidesse, mida paneb kokku TLÜ õppeosakond koostöös *Study in Estonia* organisatsiooniga.
- 2) Samuti on oluline tegevusse kaasata teisi ülikooliüksusi (näiteks raamatukogu), mis võiksid samuti juurutada korduvkasutatavate topside kasutamist. Kui kogu ülikool ühiselt propageerib taaskasutatavate topside kasutust, loob see õhkkonna tudengite ja teadurite käitumise suunamiseks.
- 3) Olulisim soovitus, mis võiks korduvkasutatavate topside kasutust suurendada ning tagada projekti jätkusuutlikkuse, on jätkuv TLÜ korduvkasutatavate topside müük ülikooli kohvikutes ja/või kohviautomaatide juures või mujal linnakus.
- 4) Projekti jooksul selgus sidusrühmadega suheldes, et Tartu Ülikool otsib samuti lahendusi ühekordsete kohvitopside kasutuse vähendamiseks - ehk saaks Topsivaba TLÜ II projekt kogemus olla teistele Eesti ülikoolidele abiks.

5. KAJASTUS

5.1 Probleemi avamine

Infokild iganädalases tudengite infokirjas (e-post)

Tallinna Ülikool = Topsivaba Ülikool = Roheline Ülikool

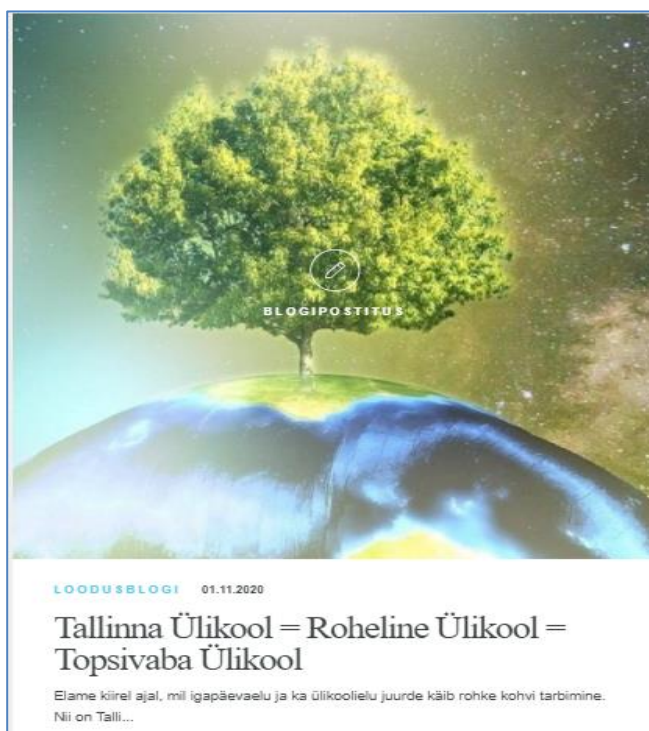
Kas teadsid, et ühekordsed papptopsid on seestpoolt kaetud plastmassi kihiga, mistõttu ei saa neid jätkusuutlikult taastöödelda. Pärast mõnehetkelist kasutamist muutub tops keskkonnale ohtlikuks prügiks, mis laguneb mikroosadeks ja need on surmavalt ohtlikud nii loomadele, lindudele, kaladele kui ka inimestele, kuna toiduna satuvad plastmassi osad organismi. Meie kõigi igapäevaste valikutega on võimalik keskkonnale tekitavat kahju vähendada, võttes ülikooli kaasa korduvkasutatava topsi või juues kohvi tavalisest kohviku tassist. On ju täitsa ok, et koos telefoni ja võtmetega haarames hommikul kaasa ka termostopsi või joome kohvi tavalisest kohviku tassist. Sellega vähendame keskkonnakahju ja aitame kaasa Tallinna Ülikooli muutmisele Roheliseks Ülikooliks.

Uudis TLÜ veebilehtedel

<https://www.tlu.ee/lti/meediavarav/blogid/tallinna-ulikool-roheline-ulikool-topsivaba-ulikool>

www.tlu.ee/lti;

<https://www.tlu.ee/roheline-ulikool>

Plakatid ülikoolihoone sisekraanidel

MIKS VALIDA TAASKASUTATAV TOPS?

See...

- ☑ säästab sinu raha
- ☑ vähendab keskkonnale tekitatavat kahju
- ☑ säästab tootmisressursse

Lisaks...

- ☑ kohv maitseb paremini
- ☑ termotops hoiab kohvi soojana
- ☑ taaskasutatav tops on stiilne!

TALLINNA ÜLIKOO

ERIALASID LÕIMIV
ELU!
UUENDUS

WHY CHOOSE A REUSABLE CUP?

It...

- ☑ saves you money
- ☑ reduces your environmental impact
- ☑ saves production resources

And...

- ☑ your coffee tastes better
- ☑ the reusable cup keeps your coffee warm
- ☑ reusable cups are stylish!

TALLINNA ÜLIKOO

ERIALASID LÕIMIV
ELU!
UUENDUS

Instagrami postitus

https://www.instagram.com/p/CHM0Y-8paxZ/?utm_source

Facebooki postitus

<https://www.facebook.com/elu.tlu/posts/3838695376164321>

5.2 Fotoväljakutse „Valin taaskasutatava topsi!“

Infokild iganädalases tudengite infokirjas (e-post)

Fotokonkurss "Valin taaskasutatava topsi"

Alates 16. 11 kutsutakse kõiki ülikooli liikmeid ja külalisi jäädvustama endast foto nautimas ülikooli linnakus jooki oma topsist. Olgu selleks siis termotops, tavaline kruus, kohviku tass või mõni muu korduvkasutatav jooginõu. Osalemiseks postita endast pilt Instagramis (avalikul kontolt), kasutades **#topsivabaTLU**.

Vahvaid fotosid oodatakse **6. detsembrini**, osalejate vahel lähevad igal nädalal loosi väärt auhinnad. Ettevõtmist korraldab „Topsivaba TLÜ II“ ELU projekti meeskond, kelle eesmärgiks on vähendada ühekordsete topside kasutamist ja seeläbi juurutada jätkusuutlikku mõtteviisi.

Uudis TLÜ veebilehtedel

ÜRITUS 12.11.2020

Liitu korduvkasutatava topsi väljakutsega!

Tallinna Ülikooli tudengeid ja liikmeid oodatakse järgmisest nädalast osalema fotoväljakutses „Valin taaskasutatava topsi!“

<https://www.tlu.ee/lti/uudised/liitu-korduvkasutatava-topsi-valjakutsega>
<https://www.tlu.ee/roheline-ulikool>

Plakatid ülikoolihoone ekraanidel

Instagrami postitus

<https://www.instagram.com/p/CHuiIUapBU/>

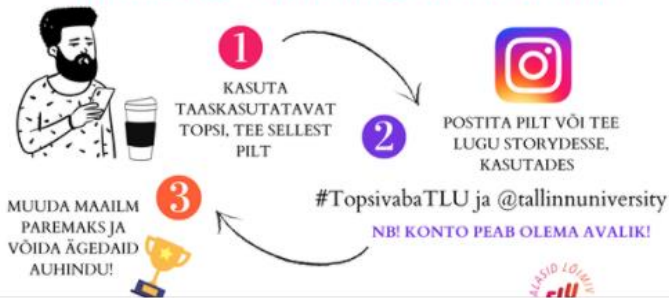
Facebooki postitus

<https://www.facebook.com/elu.tlu/posts/3854798461220679>

Erialasid Lõimiv Uuendus Tallinna Ülikoolis
16. november · 🌐

Hei! Millest Sina kohvi jood? Osale challenge'is ja võida väärt auhindu! Postita kuni 06.12 Instagrami foto või tee lugu storydesse, millel naudid jooki oma topsist, kasutades #topsivabaTLU @tallinnuniversity (NB! Konto peab olema avalik!) 🌍☕👤👤
#topsivabaTLU #topsivabaELU #savethetrees #plasticPollution #savetheplanet #savetheocean #sustainability #lifeonEarth #rohelineülikool

CHALLENGE "VALI TAASKASUTATAV TOPS"

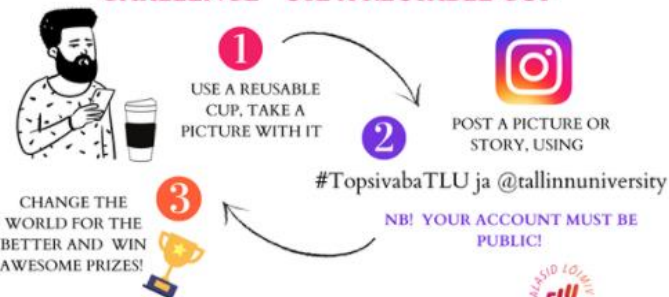

1 KASUTA TAASKASUTATAVAT TOPSI, TEE SELLEST PILT

2 POSTITA PILT VÕI TEE LUGU STORYDESSE, KASUTADES #TopsivabaTLU ja @tallinnuniversity NB! KONTO PEAB OLEMA AVALIK!

3 MUUDA MAAILM PAREMAKS JA VÕIDA ÄGEDAID AUHINDU!

CHALLENGE "USE A REUSABLE CUP"

1 USE A REUSABLE CUP, TAKE A PICTURE WITH IT

2 POST A PICTURE OR STORY, USING #TopsivabaTLU ja @tallinnuniversity NB! YOUR ACCOUNT MUST BE PUBLIC!

3 CHANGE THE WORLD FOR THE BETTER AND WIN AWESOME PRIZES!

5.3 Teavituskampaania “Tule ja haara TLÜ korduvkasutatav tops”

Infokild tudengite infokirjas + välistudengite ja ülikooli töötajate infokirjas

30.11 – 04.12 toimub teavituskampaania „Tule ja haara TLÜ korduvkasutatav tops“

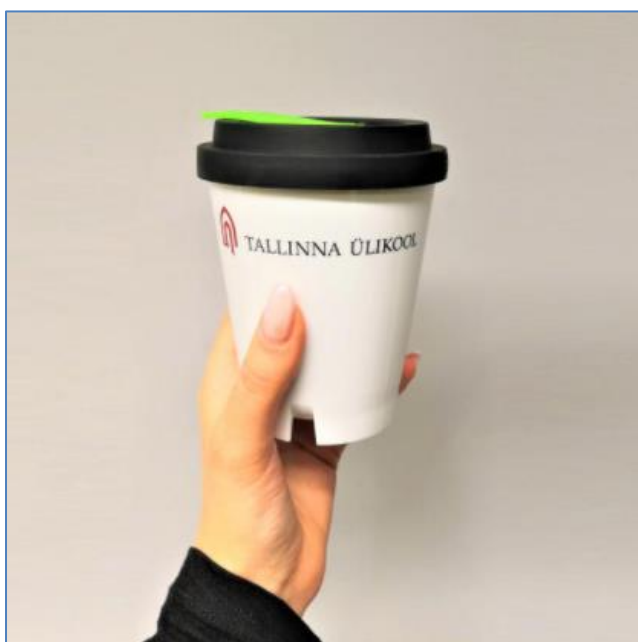
Tule osta ülikooli kohvikutest kuuma jooki ja saad tasuta kaasa Tallinna Ülikooli korduvkasutatava topsi (Oaas, Kehrwieider, Astrarium)!

TLÜ korduvkasutatav tops on mõnusa suurusega ega võta kotis ülearu ruumi; võta väljakutse vastu ja haara võtmete ning telefoniga see alati kaasa. Ei ole vaja edaspidi ühekordsel topsil end lasta ahvatleda. Ühekordne tops muutub pärast mõnehetkelist kasutamist keskkonnale ohtlikuks prügiks, lagunedes kahjulikeks mikroplastosakesteks. Korduvkasutatav tops on alati õige valik. Kampaania kestab kuni topse jätkub!

Uudis TLÜ veebilehtedel

<https://www.tlu.ee/lti/uudised/tallinna-ulikool-jagab-tasuta-korduvkasutatavaid-topse>

<https://www.tlu.ee/roheline-ulikool>

TEADE 30.11.2020

Tallinna Ülikool jagab TASUTA korduvkasutatavaid topse!

30. novembrist 4. detsembrini saavad kõik ülikooli kohvikutest kuuma joogi ostjad soovi korral tasuta kaasa Tallinna Ülikooli korduvkasutatava topsi. Kampaania kestab kuni topse jätkub!

Plakat ülikoolihoone ekraanidel

NÜÜD ON HETK LOOBUDA ÜHEKORDSETEST TOPSIDEST!

Sa ei võtnudki enda topsi kaasa? Sel nädal (30.11–4.12) saad TLÜ kohvikutest kuuma jooki ostes TASUTA taaskasutatava topsi, et saaksid selle järgmine kord kaasa võtta!

TOPSE ON PIIRATUD KOGUSES!

NOW IS THE TIME TO GIVE UP DISPOSABLE CUPS!

Didn't you bring your own cup? This week (30.11–04.12), you'll get a FREE reusable cup with your purchase of a hot drink from the campus cafes, so that you can bring it with you next time!

CUPS ARE IN LIMITED SUPPLY!

Instagrami postitus

<https://www.instagram.com/p/CINYIuvJ6TT/>

tallinnuniversity • Follow
Tallinna Ülikool

NÜÜD ON HETK LOOBUDA ÜHEKORDSETEST TOPSIDEST!

Sa ei võtnudki enda topsi kaasa? Sel nädal (30.11–4.12) saad TLÜ kohvikutest kuuma jooki ostes TASUTA taaskasutatava topsi, et saaksid selle järgmine kord kaasa võtta!

TOPSE ON PIIRATUD KOGUSES!

NOW IS THE TIME TO GIVE UP DISPOSABLE CUPS!

Didn't you bring your own cup? This week (30.11–04.12), you'll get a FREE reusable cup with your purchase of a hot drink from the campus cafes, so that you can bring it with you next time!

CUPS ARE IN LIMITED SUPPLY!

116 likes

tallinnuniversity This week, we are handing out FREE reusable cups! Until 4.12, every purchase of a hot drink from the campus cafes comes with a university cup. NB! This is the last week to take part in the Instagram challenge! Post a story of your reusable cup and win awesome prizes! 💖 Kingime sel nädalal TASUTA taaskasutatavaid topse! Iga kuuma joogi ostuga ülikooli kohvikutest tuleb 4. detsembrini soovi korral kaasa ülikooli tops. NB! Viimast nädalat võimalus osaleda ka Instagrami challenge'is! Loo taaskasutatava topsi story ja võida ägedaid auhindu! 💖 #topsivabaTLU @tallinnuniversity

tallinnuniversity • Follow
Tallinna Ülikool

CHALLENGE "VALI TAASKASUTATAV TOPS"

1 KODUST LAHKUDES ÄRA UNUSTA VÕTTA TAASKASUTATAV TOPS KOOS TEISTE ASJADEGA

2 ÜLIKOOIS KASUTA OMA TOONI NING TEE SELLEGA SEIRI!

3 LAADI PILE INSTAGRAMI KASUTADES HASHTAG #TopsivabaTLU

4 MUUDA MAALEM PAREMAKS JA VÕIDA ÄGEDAID AUHINDU!

VÄLJAKUTSE KESTAB 30.11 – 04.12

116 likes

tallinnuniversity This week, we are handing out FREE reusable cups! Until 4.12, every purchase of a hot drink from the campus cafes comes with a university cup. NB! This is the last week to take part in the Instagram challenge! Post a story of your reusable cup and win awesome prizes! 💖 Kingime sel nädalal TASUTA taaskasutatavaid topse! Iga kuuma joogi ostuga ülikooli kohvikutest tuleb 4. detsembrini soovi korral kaasa ülikooli tops. NB! Viimast nädalat võimalus osaleda ka Instagrami challenge'is! Loo taaskasutatava topsi story ja võida ägedaid auhindu! 💖 #topsivabaTLU @tallinnuniversity

Facebooki postitus

https://www.tlu.ee/lti/uudised/tallinna-ulikool-jagab-tasuta-korduvkasutatavaid-topse?fbclid=IwAR1agjgqdBgirOD8_suaElONlaZv8VREaNApC8NAi4CD7IRYTuIGWeV4nlA

Erialasid Lõimiv Uuendus Tallinna Ülikoolis
30. november kell 16:19 · 🌐

Tudengid kohvijoojad, kiirustage ☕!

👉 Sel nädalal on hea võimalus saada taaskasutatav, stiilne ja praktiline ülikooli tops!

🍷 Topsid on ülikooli kingitus kuuma joogi nautijatele, rõhutamaks keskkonnasõbraliku ja jätkusuutliku tarbimise olulisust. 🌱

#topsivabaELU #topsivabaTLU #rohelineulikool

TLU.EE

Tallinna Ülikool jagab TASUTA korduvkasutatavaid topse!

30. novembrist 4. detsembrini saavad kõik ülikooli kohvikutest kuu...

5.4 Kampaania kokkuvõte

Infokild tudengite iganädalases infokirjas

Ülikooli taaskasutatav tops osutus populaarseks

Hoolimata koroonaperioodist, mil inimesi liigub hoonetes vähe, sai proovipartii – 500 ülikooli topsi – otsa praktiliselt kolme päevaga.

“Nõudlus taaskasutatavate topside järele ja nende kasutuselevõtt näitab, et säästlik mõtteviis on saanud tudengitele igapäevaelu loomulikuks osaks ning jätkusuutlik tarbimine iseenesest mõistetavaks tegevuseks,” ütles üks kampaania korraldajatest Marilind Reemann (fotol). Tema hinnangul tähistab väike samm – ühekordsetest topsidest loobumine – arusaama ja teadlikkust, et tänaste tarbimistrendide jätkumine on päriselt probleem.

Facebooki postitus

<https://www.facebook.com/elu.tlu/posts/3935151733185351>

Erialasid Lõimiv Uuendus Tallinna Ülikoolis
15. detsember kell 13:37 · 🌐

Ülikooli taaskasutatavad topsid on populaarsed! 🌍☕
#tallinnaülikool #tallinnuniversity #topsivabaTLU #topsivabaELU
#savethetrees #plasticPollution #savetheplanet #savetheocean
#sustainability #lifeonEarth #rohelineülikool

TLU.EE
Ülikooli taaskasutatav tops osutus populaarseks
Jõulukuu esimesel nädalal ülikoolis kampaania raames jagatud taas...

Uudis TLÜ kodulehtedel

www.tlu.ee/lti/uudised/ulikooli-taaskasutatav-tops-osutus-populaarseks

www.tlu.ee

www.tlu.ee/roheline-ulikool

„Nõudlus taaskasutatavate topside järele ja nende kasutuselevõtt näitab, et säästlik mõtteviis on saanud tudengitele igapäevaelu loomulikuks osaks ning jätkusuutlik tarbimine iseenesest mõistetavaks tegevuseks,“ ütles üks kampaania korraldajatest Marilind Reemann (fotol). Tema hinnangul tähistab väike samm – ühekordsetest topsidest loobumine – arusaama ja teadlikkust, et tänaste tarbimistrendide jätkumine on päriselt probleem.

Miks ei ole ühekordne papptops hea valik, saab lugeda [SIIT](#).

Nimelt sai 30. novembrist 4. detsembrini ülikooli kohvikutest kuuma jooki ostes kaasa Tallinna Ülikooli korduvkasutatava topsi. Kuna topsid osutusid oodatust nõutumaks, tuli kampaania lõpetada planeeritud varem.

Tallinna Ülikooli korduvkasutatav tops on hea suurusega – paras, et mahtuda kohviaparaadi alla ning piisavalt väike, et mitte võtta kotis kaasas kandes ülearu palju ruumi. Topsis on sümbolne žest kõigile kuuma joogi joojatele, rõhutamaks keskkonnasõbraliku ja jätkusuutliku tarbimise olulisust.

Jagamiskampaania toimus ELU projekti „Topsivaba TLÜ II“ raames, mille eesmärk on vähendada ühekordsete topside kasutamist, juurutades seeläbi jätkusuutlikku mõtteviisi.

Haara korduvkasutatav #topsivabaTLÜ !

#topsivabaTLÜ kampaania üks korraldajatest Marilind Reemann.

5.5 Järeltegevus

Plakatid kohvimasinate jaoks (saab kasutada uuel aastal, kui kohvimasinad on vahetatud ja koroonakriis möödus)

6. RÜHMALIIKMETE ÕPIKOSEMUSE REFLEKTSIOON

Järgnevalt esitatakse Topsivaba TLÜ II liikmete tagasiside läbi viidud projektile ning tuuakse välja enda kui meeskonnaliikme tegevuse arenguaspektid. Samuti annab igaüks hinnangu projekti alguses võetud isiklikule väljakutsele, mis aitaks kaasa igapäevaelu jätkusuutlikumaks ja keskkonnasõbralikumaks muutmisele.

Pamela Abreldaal

Projektiga liitudes soovisin panustada eesmärgi topsivabastada TLÜ ning töötada välja toimiv lahendus ja süsteem topsiringlusele. Olgugi, et topsiringluse loomiseni paraku ei jõudnud, siis ootused said siiski täidetud, kuna topsi kampaania korraldamine pakkus lõpuks sama head tunnet ja rahulolu. Kogegin üle pika aja suurema grupiga projekti läbiviimist ja pikkade meilide koostamist. Poleks uskunud, et meilide kirjutamine/koostamine võib võtta väga pikalt aega, kuid samas olen nüüd selle kogemuse võrra rikkam. Projekti lõpetan positiivsete tunnetega, kuna erineva taustaga inimeste poolt saime läbi viidud eduka ja toreda topsi kampaania. Võtan endaga kaasa parema juhtimiskogemuse ja oskuse teha suure grupiga koostööd.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Projekti raames võtsin isiklikuks väljakutseks käia vähemalt kolm korda nädalas pikal jooksu või kiirkõnni tiirul. Alguses oli antud väljakutset väga lihtne käima lükata, kuna motivatsioon oli kõrge ning tahe väljakutsega hakkama saada suur. Joostes või kiirkõndi tehes oli koheselt tunda, kuidas ka õppimise motivatsioon tõusis ning kuidas energiat oli rohkem. Semestri lõpu poole, kui koormus seoses kooliga suurenes, tekkis ka väike tagasilöökk väljakutsega seoses ning ma ei jõudnud käia piisavalt tihti trenni tegemas. Samas, sain rütmi uuesti käima ning kokkuvõtvalt võib öelda, et väljakutse rakendamine aitas oluliselt kaasa kogu keha, sealhulgas aju ja mõtlemisvõime tugevdamisele.

Katerina Chantzi

This project was a wonderful and challenging experience for me. The goal was a unifying point for all the team members and according to my opinion, that was what made us work so well together and be motivated. I had the opportunity to utilise my contacts from Topsiring, CupCup and rCup, my negotiation skills and my risk analysis to find out solutions when we felt that we didn't know how to proceed, as well as to use in practice project management tools. I felt that I accomplished the goals I set before starting this project which were to work in Estonian language even though I am still not fluent,

not taking things personally while working on the team, focus my energy to the things that matter to me, speak up when things do not feel right and give a great result for the TLÜ community.

Milena Fedorova

Topsivaba TLÜ II oli minu esimene tähtis projekt ülikoolis kolme aasta jooksul. Mul on tõesti hea meel, et ma sattusin selle projekti. Saime grupiliikmetega muuta suunata ehk mõne tudengi elu nii, et ta ei kasuta enam ühekordseid topse. Tellisime ka korduvkasutatavad topse ja jagasime neid tudengitele kampaania raames tasuta. Loodan, et need, kes topsi said, kasutavad neid ka tulevikus. Meie projekt on edukalt lõppenud - vähendasime ühekordsete topside tarbimist ülikoolis.

Individuaalse väljakutse reflektsoon: Kui me alustasime grupiliikmetega kohtumisi, siis otsustasin ka ise plastpudelitest loobuda. Seni kasutasin neid iga päev ja see ei olnud keskkonnasõbralik. Loendasin pudeleid, mida olin kasutanud kuue jooksul ja kokku saadud number oli häiriv. Otsin endale klaaspudeli, mida hakkasin igal pool kaasas kandma.

Kokkuvõtvalt: 1) Osalesin kasulikus projektis. 2) Loobusin plastpudelitest. See on minu jaoks suurepärane tulemus. Projekt aitas mõtlemist muuta (ökoloogiliseks) ja täna ma ei kasuta ühekordseid topse ega plastpudeleid.

Alisa Gritsevskaia

Topsivaba TLÜ II projekt oli minu jaoks tõeline üllatus. Õppides neljandat aastat ülikoolis, ei ole ma sattunud projektis, mis mind niimoodi huvitaks. Olen ise jätkusuutlikkuse propageerija - alustasin umbes kaks aastat tagasi nn nullkulude elustiiliga, kuid kahjuks pole ma väga kohanud ideekaaslast. Topsivaba TLÜ II projektiga ma esimest korda selle võimaluse sain. Juba esimestest loengutest oli arusaadav, et grupis on tõeliselt vapustavad inimesed, kes mõistavad ja saavad väga hästi aru probleemi olulisusest. Mitte keegi meist ei osalenud projektis arvestuse saamiseks, vaid soov oli päriselt muuta ülikooli tavapärane elu rohelisemaks.

Meie eesmärgiks oli mitte lihtsalt keelata ühekordsed kohvitopsid, vaid ka rohkem selgitada inimestele, miks need topid kahjulikud on ning anda inimestele võimalus nendest loobuda. Tundus, et paljud inimesed said probleemist aru, kuid ei osanud midagi ette võtta, kuna keegi pole neile alternatiivi pakkunud. Sellega saime minu arust suurepäraselt hakkama!

Individuaalse väljakutse reflektsoon: Isiklikuks väljakutseks valisin varem ärkamise. Eesmärk oli vara ärgata iga päev, mitte vaid kooli- või tööpäeval. Arvan, et see aitaks mul hoida igapäevast distsipliini.

Olen sellega ilusti kahe kuu jooksul hakkama saanud! Hiljem valisin endale veel ühe huvitava väljakutse: loobuda markeeringuga „7“ plastikust, kuna seda plastikut on võimatu/väga raske ümber töödelda. Väga huvitav kogemus! Nüüd ma juba kaugelt tunnen sellise plastiku ära ja üritan seda mitte osta.

Geili Heinmaa

Tallinna Ülikooli ELU projektis osalemine osutus keeruliseks, ent huvitavaks ülesandeks. Mõnevõrra keeruliseks tegi asja rühma suurus – ühes infoväljas pidi korraga olema 18 inimest. Samas sujus kitsama ringi, kommunikatsiooni grupi, töö igati hästi. Kujunes välja kindel töörütmi ja –jaotus, siin oli tajuda, et enamik grupi liikmetest omavad (tööelu kaudu) varasemat meeskonnatöö ja ühise projekti elluviimise kogemust.

Saan jääda enda ülesannete täitmisega rahule. Ühiselt kokku pandud materjal jõudis veebi tähtaegselt. Kui enda puhul mingit arendamist vajavat joont välja tuua, siis võiks vast kasvatada oskust säilitada suure koormuse ja pinge olukorras koostöövõime.

Rõõmustav on, et projekt sai viimase uudise näol efektse lõpu. Idee panna Marilind Reemann kõneisikuks, tasus end ära. Sündis „elav“ uudis ning kõlama jäi positiivne sõnum. Ehkki projekti algne eesmärk – töötada välja toimiv topsiringluse süsteem – jäi realiseerimata, on edasimineki siiski tajutav. Tudengid reaalselt kasutavadki ülikooli poolt saadud topse kohvikust joogi ostmisel ning siinkohal tahaks TLÜ juhtkonnale südamele panna võimalusel topse juurde hankida ja nende müümist jätkata. Meilt küsiti topside otsa saades palju, kust neid veel võimalik hankida on, kahjuks olime sunnitud praegu vastuse võlgu jääma.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Minu väljakutse oli seotud pakendijäätmetega. Nimelt puudub kortermajal, kuhu sügisel kolisin, pakendijäätmete konteiner. Seadsin eesmärgiks pakendeid siiski eraldi koguda ja need avalikesse konteineritesse toimetada. Kuna see kippus väga tüütuks muutuma, siis võtsin eelmisel nädalal korteriühistuga ühendust ja uurisin võimalust pakendikonteiner majale soetada. Ühistust lubati mulle lähiajal vastata, lootust on. Tuleb välja, et pakendikonteiner ei ole kohustuslik ja on seetõttu vähestel ühistutel. Pakendijäätmete äravedu on küll tasuta, ent vaid siis, kui seal on 100% “õiged” jäätmed, mis tähendab oma elanike koolitamist ning enamik ühistuid ei viitsi sellega lihtsalt jamada. Kui konteiner sisaldab ka muid jäätmeid, loetakse kogu konteineritais segaolmejäätmeteks ning ühistul tuleb maksta tühisõidutasu.

Heili Hiis

Projektiga liitudes soovisin anda omapoolse panuse, et meie TLÜ astuks sammu rohelisuse poole, kuigi esialgu ei olnud ettekujutust, milline saab olema selle projekti väljund. Projektist sain juurde enesekindlust astuda välja enda mugavustsoonist, kuna mulle ei meeldi olla üksi võõras seltskonnas ja ma pole väga seltsiv inimene. Siit meeskonnast ma ei tundnud kedagi ning polnud muud valikut, kui suu lahti teha ja oma arvamust avaldada. Sain juurde enesekindlust arvamust väljendada ning olla üleüldiselt avatum. Lisaks sellele sain aimu, kuidas käib projektis tööjaotus ning kuidas koordineerida tööd, et saada see efektiivselt käima. Projekti alguses välja pakutud plaan kahjuks läbi ei läinud, kuid sellegipoolest, arvestades olukorda, mis meil oli, läks kampaania hästi. Saime inimestele kommunikeerida projekti olulisust, teadvustada neile probleemi ning pakkuda välja lahendusi. Kuigi alguses tundus ELU projektiga liitumine natuke hirmutav, on mul hea meel, et olen selle kogemuse võrra rikkam.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Isikliku väljakutsena võtsin eesmärgiks vähendada oma plastpakendite ja ühekordsete toodete kasutamist. Paari kuu jooksul leidsin Kalamajast armsa väikese pakendivaba poe „Ilma pood“, kust on võimalik pakendivabalt osta näiteks kuivaineid, tangaineid, pesuvahendeid, kodukeemiat, hügieenitarbeid jpm. Tegin ka enne väljakutset sisseoste BioMarketis ning turgudel, kuid „Ilma pood“ on mulle sümpaatsem. Taolisi väikeseid ettevõtteid on kriisi ajal eriti vajalik toetada, kuna nende sissetulek kannatab arvatavasti rohkem kui suurte poekettide oma. Väljakutse alguses proovisin kaardistada asjad, mida ostan tihti ning milliseid neist asjadest saaksin osta pakendivabalt. Tuli ka ette olukordi, mil oli vaja tavapoest asju osta ning polnud aega või võimalust minna pakendivabasse poodi paari kindla asja järgi.

Olen õppinud, et kui tahan tarbida vähem eelpakendatud toitu, pean ette planeerima, mida saan osta ning vastavalt käima pakendivabas poes. Väljakutse käigus muretsesin omale näiteks korduvkasutatavad meigieemalduslapid, et asendada need ühekordsetega, mida enne kasutasin. Olen rohkem kasutama hakanud võrkkotte ning pean meeles neid poodi minnes ka kodust kaasa haarata. Kindlasti pole ma *zerowaste* elustiiliga, kuid annan endast parima, et tulevikus oma tarbimisharjumusi veelgi parandada ja

ka kaasata oma lähedasi seda tegema.

Jaanus Jõgis

ELU projekt tõi kokku 18 vahvat, rohelist maailmavaatega üliõpilast, kes igaüks panustas, kas oma elu- või ülikoolitarkusega ühise eesmärgi saavutamisse. Kogemusena oli projekti hea kaasa tuua värskest õpitud teemasid organisatsioonikultuuri erialalt. Projektis kasutatava mõttena, et läbi artefaktide loomise

tekitada väärtused ja normid topsivabaks tegutsemiseks Tallinna Ülikoolis, mis omakorda muudaks vastavalt inimeste baasarsaamasid. Kuidas seda teha, saime proovida ja saadud kogemus oli meie kõigi jaoks väärt õppetund. Teise hea mõtte ja kogemusena toon välja organisatsioonikultuuri tekitamist toetava initsiatiivi, lõbusa fotoväljakutse „Valin taaskasutatava topsi!“ idee. Head rühmakaaslased aitasid mõtte lõpuni vormistada ja ellu viia. Usun, et kui poleks olnud COVID-19 ja sellest tulenevat suhteliselt inimtühja ülikooli, oleks see olnud väga populaarne ja edukam ettevõtmine. Minu arvates olid projektirühmade poolt nii kommunikatsioonitegevused kui topsijagamise kampaania artefaktid, mis aitasid kaasa topsivaba Tallinna Ülikooli organisatsioonikultuuri tekitamisele. See vajab aga edasi „nügimist“, seega võiks sama teema olla ELU projektide nimekirjas ka tulevikus.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Projekti alguses võtsin endale väljakutse alustada söögitegemise jäätmete kompostiks tegemist. Toidu ülejääke tekib harva ja kui tekib, siis saab selle koer või kass endale, aga fookuses oli söögi tekitamisel tekkiv ülejääk. Väljakutse on edukalt läbitud - tegevus on muutunud igapäevaseks normaalsuseks. Täpseid arvnäitajaid ei oska välja tuua, aga pildil on näha kui palju ülejääki tekib 5 liitri supi keetmisel. Meie peres saab sellest edaspidi väärt kompost.

Alina Koort

Liitudes Topsivaba TLÜ II projektiga ei osanud ma arvata, kuhu võiksime sellega jõuda. Inimeste käitumist muuta ja ennetada on raske. Tulemused olid aga ülihead, lühikese aja jooksul saime hakkama paljude püstitatud eesmärkidega. Inimeste tagasiside andis lootust ja tekitas uhkust. Sain õppetunni, et koos on võimalik saavutada ükskõik milline eesmärk.

Taolises suures rühmas töötasin esimest korda ning see oli ka heaks õppetunniks. Tegevuste jaotused läksid sujuvalt ning kõik liikmed panustasid maksimaalselt; oli näha, et kõik on teemast huvitatud. Isiklikult tegelesin plakatite koostamisega ning see oli arendav, kuna varem pole ma disainiga tegelenud. Minu emakeel on vene keel ning tundsin, et ei oska iga kord oma mõtteid õigesti väljendada, seepärast ehk osalesin vähem ka aruteludes. Seda loodan tulevikus parandada.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Püstitasin enda jaoks kaks eesmärki: 1) Leida alternatiiv keemilistele puhastusvahenditele. Eesmärk sai täidetud, leidsin internetist lihtsa retsepti (vesi, nõudeseep ja teepuuõli) ning valmistasin endale ise pindade puhastamiseks sobiva puhastusvahendi. Valmistasin ka pindade/ekraanide desinfitseerija, mis koosnes destilleeritud veest ja

meditsiinilisest alkoholist. Leidsin veel huvitavaid retsepte, näiteks akente/peeglite puhastamise ja toa värskendamise vahenditeks. Neid ma kavatsen tulevikus proovida.

2) Vähendada uute toodete ostmist ning esemeid taaskasutada või leida neile muu otstarbe. Leidsin uue kodu asjadele, mida ma vähem kasutasin. Mõned viisin taaskasutuskeskusesse ja mõned müüsin maha. Otsin uusi tooteid ainult siis, kui eelmised otsa said, näiteks mõned ilutooted. Lõpetasin küünlade ostmise - sulatasin vana küünla vaha ja tegin sellest uusi küünlaud. Järele jäänud klaasialuseid kasutan dekoratsioonide ja pisasjade hoidmiseks. Nüüd olen targem ja tarbin teadlikult.

Agathe Kriska

18 liikmega Topsivaba TLÜ II projekt esialgselt paika pandud topsiringluse süsteemini ei jõudnud, aga see-eest saime hakkama hoopis millegi vahvamaga. Korraldasime nädalase kampaania ja tänu sellele said 500 kiiremat TLÜ-s õppivat inimest korduvkasutatava topsi võrra rikkamaks. Arvan, et kampaania aitas meil natukenegi ja vähemalt mõne tudengi kui ka õppejõu puhul mõttemaailma muuta ning see oli meie üks eesmärk! Seega saan öelda, et tegelikult oli projekt edukas ja ise olen ka kogemuse võrra rikkam. Olgugi, et kõige olulisemaid ülesandeid ma enda hoolde ei usaldanud, aitasin väiksemate, kuid samuti tähtsate detailidega. Projekti lõppedes oli mul hea tunne, et aitasin kaasa inimeste mõttemaailma rohelisemaks muutumisele.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Isiklikuks väljakutseks valisin 30 minutit raamatu lugemist päevas. Alguses olin plaani suhtes väga entusiastlik ja motivatsiooni lugemiseks oli palju, kuid kahjuks vaibus see ühe kuu möödudes. Ilmselt ei olnud valitud raamat piisavalt põnev ja ei pakkunud huvi. Võtsin uue raamatu mõttega, et alustan uuesti ja pingutan lõpuni välja, kuid ka see jäi unarusse. Minu enesedistsipliin ei ole ilmselt piisavalt hea. Aga nüüd, kui on jälle rohkem aega, proovin uuesti.

Ranno Maasikmets

Liitsusin Topsivaba TLÜ II projektiga, sest ma nägin pidevalt, kuidas TLÜ-s kasutatakse palju ühekordseid topse. Lootsin, et ehk suudame ELU projekti raames neid kasutusharjumusi muuta. Me küll ei jõudnud oma topsi ringluse arendamisega lõpuni, aga arvan, et saime projektiga hakkama väga hästi. Selle tõestamiseks peab lihtsalt ülikoolis silmad lahti hoidma, sest TLÜ korduvkasutatavaid topse näeb nüüd igal pool.

Kõige suuremaks väljakutseks oli minu jaoks nii suure meeskonnaga koos töötamine. Olen isiklikult siiani töödanud 2-3liikmeliste tiimidega ja sellepärast oli see kogemus minu jaoks täiesti uus. Õppisin

palju, mis töötab ja mis ei tööta. Algselt, kui me jagasime tiimid pooleks, siis oli meie tiimil väga konarlik algus. Otsustasime alustada ilma projektijuhita, aga siis nägime, et osad liikmed ei julgenud või ei tahtnud endale tööülesandeid võtta. Sellepärast valisimegi projektijuhiks Pamela, kes sai selle tööga minu meelest väga hästi hakkama. Pärast seda said tööd iganädalaselt ilusti ära jaotatud ja kõik kulges hästi. Mulle tuli suureks üllatusena see, et pealtnäha lihtsate ja kiirete asjade peale võib väga palju aega kuluda.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Isiklikuks väljakutseks lubasin, et ma ei osta aasta lõpuni ühtegi pudelit. Varasemalt olen juba proovinud ilma plastikpudelita läbi saada ja seekord otsustasin, et proovin loobuda ka klaasist ja plekist purkide kasutamisest. Antud väljakutse osutus väga keeruliseks tänu koroonaviirusele, sest varasemalt, kui olen unustanud oma veepudeli/termose koju, olen vett joonud lihtsalt otse kraanist. Hetke olukorras ei tundunud see ohutu. Teiseks, suuremaks väljakutseks, oli üritustel käimine. Õnneks leidsin Balti Jaamast ühe poe, kust lastakse vaadist enda kaasa võetud pudelisse õlut ja siidrit.

Erik Merilaine

Tean enda tutvusringkonnas mitmeid inimesi, kes on seotud säästva arenguga Eestis. Nendelt olen saanud inspiratsiooni, et ka mina peaksin omalt poolt midagi tegema ja panustama enda võimete piires. Kooli poolt pakutud projekt oli selle jaoks sobiv ning andis hoo sisse järgnevateks tegudeks. Projekt andis võimaluse tutvuda uute inimestega ning aitas avardada silmaringi.

Teoorias tean mitmeid võimalusi, kuidas peaks projekti raames toimima meeskonnatöö. Projekt tõi kokku üksteisele tundmatud inimesed, mis näitas, et heaks meeskonnatööks peab kasutama erinevate teooriate põhimõtteid ning see viibki võiduka lõpuni. Kommunikatsiooni grupiliikmete vaheline koostöö sujus, mingeid tõrkeid ei esinenud ning liikmed olid väga toetavad.

See projekt oli midagi enamat, kui lihtsalt topsivabastus TLÜ-s. Usun, et kõik 18 liiget on saanud uusi teadmisi ning aitavad igati kaasa säästvale arengule Eestis. Tähtis on mõista, et meie elukvaliteedi parandamiseks peame mõtlema jätkusuutlikumalt. Meie grupiliikmete üheks eesmärgiks oli teha tegevusi, mis oleksid ka reaalselt nähtavad ning ei oleks ainult paberil. Olen igati tänulik, et saime koostöös ühe minuti loengu ja Mihkel Kanguriga valmis mõtlemapaneva video, mis on kõigile nähtav.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Minu eesmärgiks oli vähendada enda üleüldist tarbimist. Minu arvates on selleks parim variant vaadata üle enda rahalised võimalused ning säästa sellest kindel protsent. Selline planeerimine annab parema kontrolli enda tarbimisharjumuste üle. Mida vähem on meil raha,

seda vähem oleme suutelised ka kulutama. Väljakutse jaoks tegin enda jaoks plaani, et säästan igakuiselt 60% palgast. Väljakutse kuude keskmiseks sain 56%, kuna mõnel kuul tekkisid ootamatud väljaminekud. Alustuseks tuleks mõelda, palju on raha vaja, et täita enda füsioloogilised vajadused. Palju on vaja raha, et vaimne ja füüsiline tervis püsiks korras. Soovitused teistele: käige üks kord nädalas poes; vaadake üle enda laenud/liisingud; kasutage liikumiseks enda keha; valmistage toitu ise; ostke kvaliteetseid asju, seda rohkem neid hoiate; leidke aega iseendale.

Anne-Liis Paenurm

Topsivaba TLÜ projektis osalemisega soovisin panustada jätkusuutlikkuse arendamisse ning teha meie kool täielikult ühekordsete topside vabaks. Sellel teekonnal mõistsime aga palju - ükski suur ja kallis lahendus ei ole nii hea alternatiiv, kui on inimese mõttekäigu muutmine. Seega sai meie lahenduseks erinevate sõnumite levitamine ja tasuta kohvitopside jagamine, millega üritasime tõsta inimeste teadlikkust ning loota, et tänu sellel muutuvad ka paljude käitumisviisid. Minu arust õnnestus projekt väga hästi ja loodetavasti jättis endast jälje, et muutuda üheskoos aina rohelisemaks. Tegu oli mu esimese projektiga ning pean tunnistama, et sain siit väga arendava kogemuse ja oskuse tegutseda nii suures grupis.

Individuaalse väljakutse refleksioon: Püstitasin eesmärgiks ärgata igal hommikul 6.30 ja teha üks äratav jalutuskäik kodukandis. Olen terve elu olnud pika unega ning tavaliselt see, kes läheb öösel magama ja ärkab keset päeva. Tänu sellele tunnen ennast ka päeval kehvasti - laisa ja jõuetuna. Seega tahtsin proovida, kas selline rutiin, kus ma lähen varem magama ja ärkan varajasel hommikul, teeks minu päevad produktiivsemaks ja enesetunde paremaks. Alguses oli see väga raske ülesanne, ennast nii vara voodist püsti ajada, aga mida aeg edasi, seda loomulikumaks see muutus. Pean mainima, et tõesti, ma jõudsin rohkem ja palju asju päeval ära teha. Muidugi ole selle kolme kuu jooksul hetki, mis olid raskemad ja hommikuid, kus uni tundus kõige magusam, aga nüüd ma vähemalt tean, et kui tahan tunda ennast elujõulisemana, pean püsima kindlas rutiinis.

Marilind Reemann

Kuigi TLÜ Topsivaba II meeskonna poolt esialgselt püstitatud eesmärk projekti käigus muutus – planeeritud korduvkasutavate topside ringlussüsteemi ei sündinud – siis jõuti kokkuvõttes siiski nii meeskonda kui ka kooliperet rahuldava tulemuseni. Oma topsi kasutamist õhutav kampaanianädal kujunes minu hinnangul väga edukaks ning köitis ülikoolis kenasti tähelepanu. Projekti kogemus kui

selline, hõlmates meeskonnatööd, rollide ja ülesannete jaotamist ning muud sellist, ei olnud minu jaoks midagi uut, kuid suutis sellegipoolest minus teatud omadusi arendada. Võtan projektist kaasa tugevamaks ja sitkemaks vormitud koordinaatori rolli, mida sain tublisti praktiseerida. Samuti arendas mind pidev suhtlus ja kirjavahetus erinevate osapooltega, eeldades kiiret reageerimist ning teatud ühenduslülilik olemist, kes erinevad grupid omavahel kokku viib. Leian, et õppimine ja enese arendamine käis projekti oma eesmärkidega käsikäes kuni lõpuni.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Oma väljakutseks valisin keskkonnahariduse levitamise ja juurutamise oma ümbruskonnas. Olen täheldanud, et kuigi olen enda isikliku elu viimaste aastate jooksul väga minimalistlikuks tõmmanud ning olen nõus ühiskonna ja keskkonna hüvanguks enese arvelt ohvreid tooma, siis ei ole ma sugugi mõelnud efektile, mida suudaksid anda mitmed inimesed ühiste pingutuste kaudu. Ma polnud siiani olnud piisavalt julge, et jagada oma mõtteid sõpradega, kutsuda neid üles teatud tarbimisharjumustest loobuma ning rohkem keskkonnasäästliku maailma loomisesse panustama. Väljakutse jooksul olen sattunud vestlema nii sõprade ja perekonna, aga ka uute inimestega, keda keskkonnateemadel arutledes tasapisi mõjutada olen üritanud. Jututeemad on varieerunud prügisorteerimise vajalikkusest kuni kliimasoojenemise ja selles kahtlemise radadeni. Oma edukust saan hinnata selle järgi, kas ja kuidas uued teadmised ka praktikas üle võetakse. Minu rõõmuks on kõik korterikaaslased olnud rõõmuga valmis prügi sorteerima ning küsivad nüüd juba ise, millised oleksid võimalused sorteerimist veelgi efektiivsemaks muuta – näiteks bioprügi kastide muretsemine. Samuti olen läbirääkimistel meie majaomanikuga, et hõlbustada elanike sorteerimist ning paigaldada hoovi vastavad prügiastid. Tundub, et minu väljakutse ei lõpe ELU projektiga, vaid võtan selle rõõmuga enesega kaasa.

Jelizaveta Žoludova

Topsivaba TLU II projekt oli minu esimene keskkonnaprojekt ja oli algusest peale väga huvitav. Jah, rühmas oli palju inimesi, kuid ma arvan, et tegime head tööd. Kõik olid valinud endale huvipakkuva tegevuse, mis lubas asjaga tegeleda uudishimu ja innuga. Isiklikult tegelesin plakatite kokku panekuga ning kohati oli see veidi keeruline, kuna grupis oli tõesti palju inimesi ja kõik tahtsid plakatile midagi lisada midagi või midagi muuta. Meil kulub lõpplahenduseks palju aega, kuid lõpuks tulid plakatid väga värvilised ja ilusad. Usun, et hoolimata kõigist raskustest, tegime palju tööd ja jõudsimme lõpuks suurepärase tulemuseni. Lõppude lõpuks algab kõik väikestest asjadest ning kui ka mõned neist inimestest, kes meie topsi võtsid, neid tulevikus kasutavad, on see juba meie jaoks võit.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Semestri alguses seadsin endale eesmärgi - lõpetada piima joomine, kuna 1) piima lüpsmine on lehmade jaoks valus protsess, kuna suurtes ettevõtetes lüpstakse mehaaniliselt mitte käsitsi. 2) piima müüakse väga sageli plastpakendis, mis on ka loodusele kahjulik. Kuna olen suur kohvisõber, otsustasin piima asendada taimse piimaga. Nelja kuu möödudes võin öelda, et mul hakkas kindlasti parem, kõhuvalud muutusid harvemaks. Jah, selline piim on kallim ja kohvikus on tavalise kohvi ja taimse piimaga kohvi vahel väga suur hinnavahe, kuid arvan, et head eesmärgid tasuvad end alati ära.

Kristina Sheshukova

Lõppeva aasta jooksul hakkasin üha enam mõtlema keskkonnasõbralikkuse peale, proovisin mitte kasutada kilekotte, plastpudeleid jms ning Topsivaba TLÜ II projekti nähes otsustasin kohe liituda. Ma arvasin, et see on suurepärane ökoloogiline projekt, sest ülikoolis on tõesti palju neid, kes kasutavad ühekordseid topse, mis on kahjulikud keskkonnale ja loodusele. Lootsin, et nii suure 18-liikmelise grupiga saame ülikooli tõesti rohelisemaks muuta. Muidugi oli kohati raske jõudu koguda, organiseerida, aga koos saime hakkama. See oli minu esimene projekt ja sain palju meeskonnas töötamise kogemusi ning kuna minu emakeel on vene keel, pidin pühendama palju aega mõistmisele ja tõlkimisele, kuid sain ka palju kogemusi eestikeelses suhtluses. Olin nii-öelda mugavustsoonist väljas ja mul on hea meel, et grupi liikmed suhtusid sellesse mõistvalt ja aitasid mind. Projekti lõpuks oli väga rõõmustav näha koolis inimesi meie tellitud TLÜ korduvkasutatava topsidega ning loodan, et meil õnnestus tulevikus nende harjumusi mõjutada.

Individuaalse väljakutse reflektatsioon: Isiklikuks väljakutseks valisin vähendada uute toodete ostmist (reegel: mõelda vähemalt kolm päeva, kas mul on seda uut eset vaja või mitte), hakata ostma taaskasutuspoest ning proovida kasutatud asju maha müüa. Esialgu oli raske järgida reeglit - enne ostmist mõelda, sest olin harjunud, et kui nähtud asi meeldib - kohe ostma, isegi kui tulevikus mul seda tegelikult vaja polnud. Kuu aja jooksul suutsin selle harjumuse siiski välja juurida ja hakkasin asju oluliselt vähem ostma. Võib-olla aitas sellele kaasa ka koronaviirus, kuna teise laine ajal ei taha ma tegelikult poodides palju käia ja asju osta - lähen ainult siis, kui on tõesti vaja. Registreerisin end kasutajaks ka veebilehtedele, kus inimesed müüvad kasutatud asju ning panin müüki ka enda asju. Samuti liitusin Facebooki ostu-müügi gruppidega.

Paula Joanna Sillat

Osalesin nii 2020. aasta kevadsemestri Topsivaba TLÜ I projektis kui käesolevas Topsivaba TLÜ II projektis. Tegemist on kolmanda ELU projektiga, milles osalenud olen ning neist kolmest on antud projekt olnud kõige õpetlikum. Kuigi meil ei õnnestunud luua topsiringlussüsteemi, mis oli projekti algusest üheks peamiseks eesmärgiks, olen siiski projekti tulemustega väga rahul. Leian, et projekti erinevate tegevuste käigus ja tulemusel õnnestus meil, kõiki asjaolusid arvesse võttes, väga hästi kommunikeerida projekti olulisust, eesmärki ning tõsta ülikooli töötajate ja tudengite teadlikkust.

Isiklik väljakutse reflektsoon: Seadsin semestri alguses endale väljakutseks juua vähem kohvi ja vähendada telefonis veedetud aega. Üllaks eesmärgiks oli tarbitud elektri ja kohvijoomise vähendamise läbi enda ökoloogilist jalajälge vähendada. Lisaväärtuseks on magatud tundide arvu kasv ja parem tervis. Eesmärgist lähtuvalt alustasin septembrikuu lõpus nii kohvikoguse, telefoni kasutamise aja kui uneaja jälgimist ning väljakutset neid vähendada. Jälgisin enda harjumusi 24. septembrist kuni 5. oktoobrini, mil lugesin väljakutse ebaõnnestunuks. Väljakutse teisel nädalal üritasin kolm tassi kohvi asendada teega, kuid avastasin, et pärast 10-aastast igapäevast kohvitarbimist tähendab selle harjumuse järsk lõpetamine kohutavat peavalu. Andsin kiirelt alla. Olenemata väljakutse ebaõnnestumisest olen muudel põhjustel pidanud kohvijoomisest hetkel täielikult loobuma ning ei ole kohvi tarbinud 25 päeva. Uneaja stabiliseerimisega olen üritanud endiselt edasi tegeleda ja vahel on õnnestunud lausa ühe päeva sees nii üles ärgata kui magama minna – väikesed võidud! Ekraaniaeg on olnud samuti langustrendis, kuid ehk on selle põhjuseks arvestustööde esitamise lähenevad tähtajad ja kohvi puudus. Aga vahel on endale tore valetada ja öelda, et need on kõik teadlikud otsused ja omaalgatuslikud edusammud.

Helina Tiitso

Topsivaba TLÜ II projektiga liitusin selle tõttu, et ülikoolis ringi käies hakkas silma palju ühekordseid topse. Läbi projekti soovisin aidata kaasa sellele, et inimesed kasutaksid järjest rohkem korduvkasutatavaid topse. Projektis oli liikmeid 18, mis tegi töö kohati raskeks. Kommunikatsioonitiimi töö, kuhu mina kuulusin, toimis sujuvalt. Ära oli jaotatud, kes mille eest vastutasid ning oli ka aru saada, et liikmetel on olemas koostöö kogemus.

Esialgne idee, milleks oli topsiringluse süsteem, jäi küll TLÜ-s realiseerimata. Kuid ülikoolis toimus kampaania, kus jagati kohvikutes 500 kiiremale kuuma joogi ostjale TLÜ korduvkasutatavaid topse. Tänu antud kampaaniale jõudsimme vähemalt inimesteni ning loodetavasti muutus ka nende mõttemaailm.

Kuna topsid jagati ära kolme päevaga, siis veel hiljem laekus küsimusi, kas ja millal oleks võimalik neid topse taas saada.

Individuaalse väljakutse reflektsoon: Isiklikuks väljakutseks valisin minimaalse toidu ära viskamise. Antud väljakutsega kaasnes ühe korra nädalas poes käimine - pühapäeviti. Paaril esimesel nädalal sain väljakutsega edukamalt hakkama - viskasin vähem toitu ära ning käisin korra nädalas poes. Mida aeg edasi, seda kiiremaks läks elutempo. Selle tulemusel viskasin kahjuks ka rohkem toitu ära ning ei käinud ainult korra nädalas poes süüa ostmas, vaid seda tuli ette tihedamini. Kindlasti oleks saanud väljakutset paremini planeerides edukamalt läbi viia. Projekti alguses olid lootused ja ootused isikliku väljakutse osas kõrged, kuid lõpptulemusena ei saavutanud ma täielikult enda poolt esialgselt püstitatud eesmärgi.

Katarina Eva Ventsel

Liitusin Topsivaba TLÜ II projektiga, kuna mind häiris (ja siia maani häirib) see, kui kergekäeliselt kasutatakse ühekordseid nõusid (eeskätt topse). Lootsin projektis aidata kaasa inimeste arusaamade muutmisele selles osas ning et hakkaks ka laiemalt oma tegude tagajärgede üle mõtlema ja tarbima jätkusuutlikumalt. Usun, et oleme nüüd ühekordsete topside problemaatilisust laiemalt ülikoolipere tutvustanud ja sellele tähelepanu juhtinud ning lõpetan seetõttu projekti positiivses meeleolus. Oleme edukalt laiali jaganud suurel hulgal topse ning tutvustanud inimestele lisaks pabertopsi kasutamisele teisi alternatiive. Sain ka praktiliselt õppida, kuidas kindlat sõnumit järjekindlalt väljapoole kommunikeerida ning kuidas suurejoonelist installatsiooni korraldada. Kuigi viimast lõpuni viia ei saanud, olen saanud kogemuste eest tänulik.

Individuaalse väljakutse reflektsoon: Individuaalseks väljakutseks võtsin pakendatud toitade ja kosmeetikatarvete ostmise vähendamise. Olen üpris rahul sellega, kuhu olen jõudnud, kuid mul on veel pikk tee minna.

Puu- ja juurviljad ostan võrkkottidesse (võimalusel ostan eestimaist toodangut), ostan vaid pappi pakendatud Eesti mune. Liha ma poeletist enda pakendisse osta pole veel julgenud, kuna sel on siis lühem säilivusaeg ning minu graafikuga on kergem siiski kord nädalas osta terve nädala jagu pakendatud liha. Minu rõõmuks on tootjad vähendanud lihapakendite suurust, mis veidi vähendab selle ostmisest tekkivat süümepiina. Kosmeetikast eelistan nüüd kodumaiseid väiketootjaid: olen leidnud Nurmelt pappi pakendatud põhjavee-sõbralikku seepi, mida olen kasutama hakanud. Tahke šampooniga ma hakkama kahjuks ei saanud ning läksin tagasi vedela juurde. Pööran ka rohkem tähelepanu ökomärgisele: kõik pesuvahendid ja nõudepesuvahendid on meie majas nüüd selle märgiga.

KASUTATUD KIRJANDUS

Aadma, M. & A.-M. Visnapuu, C. Tali, C. R. Andros, E. Sinitamm, E. L. Tatter, E. Posti, K.-L. Peks, K. Antonova, K. Matchavariani, K. Tiidu, K. Laak, P. J. Sillat, S. Palu, Tauri Ramst (2020). Topsivaba TLÜ. ELU projekti raport.

Circup meeskond võitis Negavatt konkursi. (2018). Keskkonnatehnika veebiajakiri. <https://keskkonnatehnika.ee/circup>

How a small step can save numerous trees (15000 for SAP) and lots of money (1 million dollars) in environment conscious companies like SAP. (2011). SAP Community Blog. <https://blogs.sap.com/2011/04/21/how-a-small-step-can-save-numerous-trees>

Hüvasti ühekordne kohvitops. (2020). CirCup OÜ veebileht <https://circup.io/huvasti-uehekordne-kohvitops>

Meikle, S. (2014). Miami joins the Kill the Cup University Challenge. *Miami ülikooli veebileht*. <https://www.miami.miamioh.edu/news/campus-news/2014/10/kill-the-cup.html>

Project Management Institute. (2015). A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). 5th Edition.

Roheline ülikool. (2020). *Tallinna Ülikooli veebileht* <https://www.tlu.ee/roheline-ulikool>

Schein, E. H., & Schein, P. (2017). Organizational culture and leadership (5th ed.). Hoboken : Wiley

What is a Gantt Chart? (2020) *Project Manager*. <https://www.projectmanager.com/gantt-chart>

Ühekordne plastik. (2020). *Strawberry OÜ veebileht*. <https://strawerry.com/uehekordne-plastik>

Ülikool arvudes. (2020). *Tallinna Ülikooli veebileht*. <https://www.tlu.ee/ulikool-arvudes>